

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JUNIJ 2023

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 31. 8. 2023

Končna redakcija: 31. 8. 2023

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za junij 2023

Junija se je občinstvo odzivalo nekoliko skromneje kot v preteklih mesecih. Nabralo se je 174 odzivov, bili so precej enakomerno razpršeni med vse enote in programe RTV Slovenija.

Kot posebnost lahko izpostavimo odzive na začetek dela novega Sveta RTV Slovenija. Gledalke in gledalci so ga zaznali predvsem zaradi neposrednega prenosa prvih sej na TV Slovenija, kar so nekateri pohvalili, drugi pa so se pritožili, ker zaradi prenosov niso mogli gledati predvidenega programa.

Na TV Slovenija, na katero se je v preteklem letu pogosto nanašala več kot polovica odzivov, je bila junija manj kot tretjina odzivov. 27 gledalk in gledalcev se je odzvalo na Informativni program, med njimi osem s pohvalami, zlasti oddajama Arena in Intervju, ostali pa s kritičnimi pripombami, med drugim na izbor gosta v Odmevih, poročanje o izredni odpovedi urednici oddaj o kulturi, na prispevek o Paradi ponosa in na oddajo Arena.

Zaradi napisov v angleškem jeziku med prenosom Dirke po Sloveniji je bil kritike deležen tudi Športni program TV Slovenija. Gledalcu so pritrdili tudi lektorji in varuhinja.

Na TV Slovenija je prišlo še nekaj pohval, dve na oddajo Sveto in svet, ena pa na niz oddaj ob 65-letnici TV Slovenija.

Na Radio Slovenija so prispele tri pripombe na poročanje o shodu upokojencev, ena na poročanje o prvi obletnici vlade in še ena na premik termina Svetovalnega servisa na Prvem.

Na MMC-ju so junija prevladovali odzivi uporabnikov, zlasti piscev komentarjev, ki so se pritoževali nad brisanjem komentarjev in uvedbo nadzora nad komentiranjem. Varuhinja jih je večinoma napotila po pojasnila k administratorjem, kršitev ni ugotovila.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	4
Poročila ob petih, 22. 6.: prispevek o izredni odpovedi Zemiri A. Pečovnik.....	4
Odmevi, 8. 6.: Izbor gostov v prispevku o tožbi Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije	5
Oster odziv na oddajo Arena, 26. 6.....	8
Pohvale	9
Mnenje: Dvojna merila v Prvem dnevniku, 19. 6.	10
Kritika oddaji Arena.....	11
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	11
Velika pohvala dokumentarcu Temna stran pametnih telefonov	11
Pohvali oddaji Sveto in svet, 21. 6.....	12
Nepriemerna vsebina filma v večernem terminu	14
S festivala v Cannesu nič o nagradi mlademu slovenskemu snemalcu Vrhovniku	14
Pohvala oddajam Kulturnega in umetniškega programa	15
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	15
Dobro jutro: Neizžrebana črka R v rubriki Beseda tedna	15
Pohvala oddaji Poletni večer, 65 let televizije.....	16
IV. ŠPORTNI PROGRAM	16
Zakaj RTV SLO ne predvaja tekem slovenskih reprezentanc?	16
V. SPLOŠNO	21
Sprememba programske sheme zaradi prenosa sej Sveta RTV Slovenija	21
Pripombe na program Televizije Slovenija	22
Vse poletje samo ponovitve.....	24
Mnenje o TV-oddajah	25
RADIO SLOVENIJA	25
I. RADIO PRVI	25
Shod upokojencev v dnevnoinformativnih oddajah, 31. 5.: premalo/nič o shodu.....	25
Poročanje o prvi obletnici vlade v Prvi jutranji kroniki, 1. 6.	27
Mnenji.....	28
II. ARS.....	28
Dostop do zvočne knjige Pomladni dan Cirila Kosmača	28
MMC.....	29
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	29
Nenamerna napaka v članku o ukrajinski evakuaciji na reki Dneper.....	29
"Nedopustna amerikanizacija" v članku o izginuli podmornici	30
Kje je posnetek pogovora v Odmevih z v. d. direktorja TV Slovenija Urošem Urbanijo	31
O ažuriranosti poročanja MMC-ja o pohodu skupine Wagner proti Moskvi.....	31

II.	UPORABNIŠKE VSEBINE.....	32
	Morebitna ranljivost portala MMC RTV SLO	32
	Predlogi za izboljšanje kakovosti MMC-foruma	35
	Gre res za »neposredno brisanje komentarjev«?	35
	(Ne)utemeljeno brisanje komentarjev?	36
RTV SLOVENIJA		37
I.	JEZIKOVNA KULTURA	37
	Dirka po Sloveniji: zakaj so vsi napisi v angleškem jeziku?	37
II.	TEHNIČNE ZADEVE	39
	»Mnogo vaših odličnih oddaj prekinem z gledanjem zaradi gibajočega grafičnega ozadja omizja in nastopajočih«	39
	Mnenje o neprimerni glasnosti oddaj in glasbe na radiu in TV	40
III.	DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	40
	»Zakaj kljub podnapisom nekdo glasno bere prevode?«	40
IV.	VARUHINJA	41
	»Besedila, ki jih novinarji vpišete v I-News, so pomembna za senzorno ovirane osebe«	41
	Aktiv MMC: »Prošnja za pojasnilo glede vaših stališč«	41
	Naloga varuhinje je skrb za gledalce, saj so ti šibkejši člen	44
V.	SVET RTV SLOVENIJA.....	46
VI.	RTV PRISPEVEK.....	46
	Zakaj ni možno za čas daljše odsotnosti objaviti RTV-prispevka?	46
VII.	SPLOŠNO.....	48
	Mnenja.....	48
STATISTIKA		49

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Poročila ob petih, 22. 6.: prispevek o izredni odpovedi Zemiri A. Pečovnik

Gledalec J. A. se je odzval na prispevek o izredni odpovedi urednici uredništva oddaj o kulturi Zemiri A. Pečovnik, objavljen v Poročilih ob petih, 22. junija, na TV SLO 1:

»V informativni oddaji Poročila ob petih je bil objavljen izrazito enostranski prispevek o izredni odpovedi Zemiri A. Pečovnik in s tem so bili kršeni profesionalni standardi novinarskega poročanja.

Objavljene so bile informacije zgolj ene strani v sporu:

- mnenje "zaposlenih" (žal vam res ne verjamem, da je objavljeno mnenje VSEH več kot 2000 zaposlenih) - manjkala je informacija, mnenje katerih "zaposlenih" je to,
- informacija o tem, da je celotno uredništvo stopilo v bran odpuščeni,
- informacija o tem, da bo sindikat omogočil odpuščeni vso pravno pomoč,
- informacija o tem, da se je oglasil tudi predsednik Sveta RTV-ja Goran Forbici, ki od vodstva zahteva poročilo.

Pri vseh teh podatkih pa je manjkala osnovna informacija - kaj sploh je bil razlog izredne odpovedi! Tako tudi niste predstavili nobene informacije o tem, kakšno je mnenje vodstva RTV-ja oziroma osebe, ki je izredno odpoved izrekla. Da ne omenjam informacij, ki jih je moč najti v drugih, očitno bolj profesionalnih medijih od javne RTV, da naj bi odpuščena celo goljufala pri potnih nalogih in stroških za službene poti. Če mislijo novinarji javne RTV svoje "profesionalno" novinarsko delo opravljati na tako površen in /.../ način, potem je bolje, da ga sploh ne in da to prepustijo drugim, ki to od njih bolje obvladajo.« (J. A.)

Urednica Poročil ob petih, 22. 6., Brigita Jeretina

V vesti o izredni odpovedi urednice oddaj o kulturi Zemire A. Pečovnik so povzeti odzivi, ki smo jih zbrali do začetka predvajanja oddaje, torej do 17. ure. Odziva vodstva RTV Slovenija do takrat še nismo imeli in smo ga potem objavili v Dnevniku. Informacije, objavljene v vesti, so verodostojne.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da je vaša kritika poročanja v Poročilih ob petih večinoma upravičena. Utemeljena je sicer navedba urednice, da še niso imeli odziva vodstva in ga zato niso mogli objaviti. Kot izhaja iz prispevka, pa so v uredništvu oziroma organizatorji tiskovne konference o odpovedi imeli informacijo o odpovedi – torej o osrednji vsebini dogodka. Ta vedno vsebuje tudi razlog odpovedi in bi avtor prispevka (ki ni bil naveden) moral to navesti, saj je bila odpoved povod za odzive nanjo.

K takšnemu, čim bolj celovitemu poročanju, novinarje RTV Slovenija zavezuje točka 1.8. Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki govori o pravičnosti in navaja:

»Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če:

- a. ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev;
- b. vsebujeta nepomembne podatke na račun najpomembnejših dejstev;
- c. nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce;
- d. poročevalec uporablja besede ali prijeme, ki kažejo na njegovo pristranskost.«

Poleg tega so dolžni novinarji spoštovati tudi točko 1.4 teh pravil, ki govori o verodostojnosti:

»Novinarji in drugi ustvarjalci radijskih in televizijskih programov RTV Slovenija morajo biti pri svojem delu neodvisni in ohranjati avtonomijo novinarskega poklica in drugih poklicev, ki bistveno prispevajo k vsebini in podobi radijskih in televizijskih programov.

Poročila morajo poslušalcem in gledalcem ponuditi dovolj vsestranskih informacij o nekem dogodku ali temi, da bodo lahko oblikovali svoj pogled na določeno zadevo.«

Ker se je prispevek nanašal na novinarsko kolegico, bi morali avtorji (še posebej) paziti še na spoštovanje točke 1.7, ki govori o neodvisnosti, in pravi:

»Novinarji RTV Slovenija morajo v svojem poročanju dosledno spoštovati avtonomnost in neodvisnost programov RTV Slovenija, ki temeljijo na programskih izhodiščih, sprejetih na Svetu RTV Slovenija. Zato pri poslušalcih in gledalcih v ničemer ne smejo ustvarjati občutka, da so pristranski oziroma da je njihova profesionalna integriteta okrnjena.«

V Dnevniku, 22. 6. 2023 – dostopen je [tukaj](#) - so ob prispevku (od 11.31 do 13.36) objavili tudi odziv vodstva (od 13.37 do 14.22), vendar ne na vse očitke iz prispevka.

Odmevi, 8. 6.: Izbor gostov v prispevku o tožbi Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

Varuhinja je prejela odziv direktorja Hiše slovenskega znakovnega jezika **B. M.**, ki se je pritožil nad izborom gostov v Odmevih, 8. junija:

»Včeraj, dne 8. 6. 2023, v oddaji Odmevi, novica: Tožba zveze društev gluhih in naglušnih. Spletna povezava: <https://365.rtv slo.si/arhiv/odmevi/174963905>, časovnica: 23:14 – 27:38. V oddaji je bil sogovornik samo sekretar ZDGNS g. Matjaž Juhart, ki je povedal, zakaj, kdaj in kako bodo izpeljali tožbo. V tem delu je bilo enostransko poročanje in podajanje izjav o temi, za katero je gluha skupnost razdvojena in bi morale biti tudi nasprotno mnenje. Voditelj in novinarji oddaje Odmevi niso dosledno opravili svoje naloge – raziskovanje ozadij in poznavanje problematike gluhe skupnosti. To področje je zelo občutljivo in terja zelo veliko pozornosti in doslednosti. Namreč, v Zavodu Hiša slovenski znakovni jezik se ne strinjamo s takšnim pristopom in ravnanjem ZDGNS.

Prav tako je včeraj v Državnem zboru potekala 7. redna seja Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti. Dnevni red seje:

1. Uresničevanje pravic, ki izhajajo iz 62.a člena Ustave Republike Slovenije, glede uporabe in razvoja znakovnega jezika in jezika gluhoslepih

Vabimo vas k ogledu te razprave, med katero smo različne organizacije, ki tudi zastopamo interese gluhe skupnosti, povedale, da se ne strinjamo v celoti z ravnanjem oz. postopanjem ZDGNS. <https://365.rtvlo.si/arhiv/seje-komisije-za-peticije-ter-za-clovekove-pravice-in-enake-moznosti/174963815>.

Zato pričakujem, da se me povabi v oddajo Odmevi in se odmeri isti čas za enako enostransko podajanje nasprotnih mnenj. Zadeva se dotika področja invalidskih vsebin, ki je zelo občutljiva in terja takojšnji odziv, zato je tukaj potrebno zagotoviti pravico do enake obravnave med gluho skupnostjo. /.../ Kršena so bila poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, člena:

2.3 Uravnoveženost sporočanja

2.3.3 Uravnoveženost sporočanja v dnevnoinformativnih programih.«

Urednik Odmevov, 8. 6., Aleš Malerič

V oddajo smo povabili predsednika Zveze društev gluhih (ZDGNS), ker je Zveza napovedala tožbo in nas je zanimalo, zakaj, ali je odločitev dokončna, skratka dobiti pojasnila – tudi zato, ker moramo kot nacionalka pokrivati dogodke raznih deprivilegiranih skupin: invalidov, gluhih, etc. Za spor niti nisem vedel, hkrati pa ne vidim potrebe po soočenju med različnimi skupinami (dokler ti spori res ne postanejo veliki in začnejo buriti duhove), ker je Zveza krovna organizacija, ki gluhe predstavlja.

ODGOVOR VARUHIJNE Z MNENJEM (POUDAREK)

Prispevek in pogovor o tožbi Zveze društev gluhih in naglušnih v Odmevih sem si ponovno ogledala in menim, da **ni šlo za enostransko poročanje in podajanje izjav**. Odmevi so z gostom v studiu dodatno osvetlili napoved tožbe Zveze gluhih in naglušnih proti državi. Pri tem **so za gosta povabili primernelega sogovornika – sekretarja Zveze gluhih in naglušnih**. Druga stran pri tej temi bi bila kvečjemu država kot predvidoma tožena stranka. Ker pa gre šele za napoved tožbe in prvo informacijo o tem, je zadoščala osvetlitev razlogov za tožbo. Urednik Odmevov je primerno pojasnil, zakaj so tej temi sploh posvetili čas v osrednji večerni oddaji. Tudi kot varuhinja se strinjam, da mora javna televizija posvečati gluhoslepim, gluhim in naglušnim posebno pozornost. Seveda tudi morebitnim različnim notranjim pogledom in stališčem do posameznih tem. Vendar mora biti o tem seveda pravočasno in primerno obveščena. 8. 6. pa to ni bila tema dogajanja, saj tudi na seji Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti, ki jo omenjate, niso bile v ospredju razlike v stališčih, temveč predvsem različne težave, s katerimi se srečujejo gluhi in gluhoslepi – med drugim tudi s primernim imenovanjem. Pri tem je potrebno poudariti, da je v Odmevih vsaki temi na voljo samo nekaj minut, zato zelo razvejanih tematik podrobno in natančno ni možno predstaviti. Problematike znakovnega jezika in jezika gluhoslepih, ki ji je bila posvečena seja Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti, v nekaj minutah ni možno predstaviti dovolj celovito, za takšne teme so potrebne daljše oddaje. Naj še dodam, da je TV Slovenija prenašala sejo te komisije na TV SLO 3.

Menim torej, da so novinarji, urednik in voditelj Odmevov 8. 6. 2023 opravili svoje delo skladno s poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija. Glede obveščanja

pristojnih urednikov vam sporočam, da kot varuhinja ne smem posredovati predlogov glede prihodnjih vsebin. To lahko storite sami neposredno.

B. M. se je na odgovora urednika Odmevov in varuhinje odzval:

»Prejel sem vaš odgovor – vaš pogled na zadevo. Naj uvodoma ponovno opozorim, da v oddajo ni bil povabljen predsednik ZDGNS, ampak sekretar ZDGNS g. Matjaž Juhart. Morda se lahko z vašim zapisanim strinjam, da bi bil lahko sogovornik na drugi strani predstavnik države. Vendar naj povem, kot je razvidno iz posnetkov 7. seje Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti, ne samo, da so bile v ospredju razlike v stališčih ali pa različne težave, s katerimi se srečujejo gluhi in gluhoslepi – med drugim tudi s primernim imenovanjem, ampak se gluha skupnost ne strinja s potezo, da je ZDGNS podala tožbo proti državi.

Namreč ZDGNS je v preteklosti tožila med drugim nazadnje gluho predstavnico Diano Tomič, ki je bila predstavnica Civilnega odbora Bele rokavice, kjer so na mirnem protestu izrazili svoje nezadovoljstvo. S tožbo pa je želela ZDGNS utišati gluho skupnost, čeprav bi morala predvsem njih poslušati, sprejeti konstruktivne kritike na svoje slabo vodenje, zastopanje interesov in podpirati in spodbujati tudi drugače mislečo večinsko gluho skupnost. S tožbo in ravnanjem je ZDGNS dosegla, da se je gluha skupnost razdrla na več manjših »skupin«. In zelo pomembno je, da gledalci in poslušalci vedo, da se z ravnanjem ZDGNS gluha skupnost ne strinja. Z vašim poročanjem in povabilom gosta v oddajo družbi in državi dajete napačne signale, vzorce. Z državo gluha skupnost želi drugače komunicirati; ne tako, da zastopniki »slišočih« v imenu gluhih zlorabijo svoje parcialne interese. Ker gre za zelo občutljivo tematiko na področju gluhe skupnosti, je potrebno o tem poročati z veliko mero pozornosti.

Naj nadaljujem, da ste s člankom "ZDGNS bo od države terjala opravičilo in odškodnino zaradi dolgoletne diskriminacije gluhih", objavljenem na spletu dne 9. 6. 2023 na povezavi <https://www.rtv slo.si/dostopno/clanki/zdgns-bo-od-drzave-terjala-opravico-in-odskodnino-zaradi-dolgoletne-diskriminacije-gluhih/671246>, tudi javnost napačno seznanili in sem v postopku Zahteve za objavo popravka po 1. odstavku 26. člena Zakona o medijih, ki ga prilagam v priponki. Še čakam na odgovor oz. odziv o popravku ga. Jadranke Rebernik.

V upanju, da boste kot Varuh s tem dopisom bolje razumeli in ukrepali, saj od Vas želimo, da ste res Varuh v pravem pomenu besede in posebej občutljivi tudi za ranljive skupine invalidov gluhih, vas prosim, da nam omogočite, da spregovorimo.«

✓ DODATNO POJASNILO IN ZAHVALA VARUHINJE

Zahtevke za popravek ste poslali na pravi naslov in ravnali pravilno: ko menite, da je bilo v nekem besedilu zapisanega ali izrečenega nekaj, kar ne drži, lahko zahtevate objavo popravka. To je v Zakonu o medijih dobro varovana pravica, zato vsakega, ki meni, da neko besedilo ni objavilo resničnih dejstev, napotim na to možnost. Glede Odmevov pa poudarjam, da je bila izbrana tema predstavljena pravilno. Odmevi za daljše teme z več podtemami, kar je bila vsebina seje komisije, niso najprimernejša oddaja, ker lahko eni temi odmerijo samo nekaj minut. To so teme za daljše, enourne oddaje. In kot varuhinja vsekakor podpiram takšne oddaje, ne smem pa predlagati programa za naprej. To lahko, kot sem vam že napisala, storite sami

neposredno urednikom in novinarjem. Druga pot je, da več organizacij skupaj skličete novinarsko konferenco in nanjo povabite več medijev.

Ob koncu se vam zahvaljum tudi za poslano povezavo do seje Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti. Pozorno sem jo v celoti poslušala in tako dobila podrobnejši vpogled v področja, ki so pomembna tudi za moje delo. Med drugim sem bila pozorna tudi na izraz gluha slepota in posebno kategorijo gluhoslepih. Predlagala bom, da o tem spregovorimo tudi na prvi seji programskega odbora za invalide, o tem se bom pogovorila z vodjo Službe za dostopnost programskih vsebin RTV Slovenija in z dogovorjenim seznanila tudi programske ustvarjalce RTV Slovenija.

Upam torej, da ste iz mojih odgovorov razbrali, da res želim biti varuh predvsem ranljivih skupin. Tudi doslej sem tem vsebinam dajala prednost, pri obravnavanju imajo ti odzivi prednost pred ostalimi. Razumeti pa morate, da mi [Pravilnik o delovanju varuha](#) ne omogoča, da bi posegala v vsebine RTV Slovenija pred njihovo objavo. 9. člen namreč določa: »Varuh obravnava samo tiste vloge, ki se nanašajo na objavljene programske vsebine. Varuh ne sme posegati v vsebine Radiotelevizije Slovenija pred njihovimi objavami.«

Oster odziv na oddajo Arena, 26. 6.

Na oddajo Arena: 32 let kasneje, ki je bila na sporedu 26. junija, se je s protestom odzval pravnik in nekdanji sodnik **Matevž Krivic**. Svoj protest je naslovil na uredništvo oddaje Arena in nekatere druge naslovnike, med drugim tudi na e-naslov Varuh. Varuhinja je protest prejela sredi julija, ker pa gre za junijsko oddajo Arena, ga povzemamo v tem poročilu (ker je protest tudi javno objavil, avtorja izjemoma nismo anonimizirali):

»Protest proti manipulaciji z mojim mnenjem

V oddaji Arena 26. junija ste v svojem izrazito pristransko vodenem prikazovanju sedanjega stanja na RTVS in sporov okrog tega zavajali gledalce tudi s tem, da ste jim iz mojega stališča o tej zadevi citirali samo to, kar vam je bilo všeč – da so kritike odločitve ustavnega sodišča o odpravi zadržanja izvrševanja po mojem mnenju povsem neutemeljene, pa ste povsem zamolčali. To zadnje ste si dovolili že v prejšnji oddaji, ko ste zamolčali, da sem takim kritikam javno nasprotoval v daljšem članku v Sobotni prilogi Dela, tokrat pa ste z zamolčanjem bistvenega manipulirali z mojim krajšim zapisom, objavljenim tudi v Delu in Dnevniku (ne le v Večeru, kot ste navedli v oddaji). Pričakujem oziroma zahtevam (brez sklicevanja na kakšne zakonske člene, zgolj s sklicevanjem na elementarno poštenost), da v naslednji oddaji objavite ta moj protest in v enaki obliki kot zadnjič objavite (in preberete) še naslednji citat iz tistega mojega javnega zapisa: »Povsem jasno je, da je ukinitvev zadržanja izvrševanja, če se okoliščine bistveno spremenijo, dopustna – in da se takrat, kadar se to zgodi, pravne posledice tega uredijo posebej, odvisno do specifičnih okoliščin konkretnega primera. Če so v tem zadnjem primeru štirje nosilci vodilnih funkcij na RTVS s prenehanjem zadržanja izvrševanja novega zakona nepovratno izgubili svoje funkcije, to še ne pomeni, da so s tem izgubili tudi možnost sodnega varstva.«

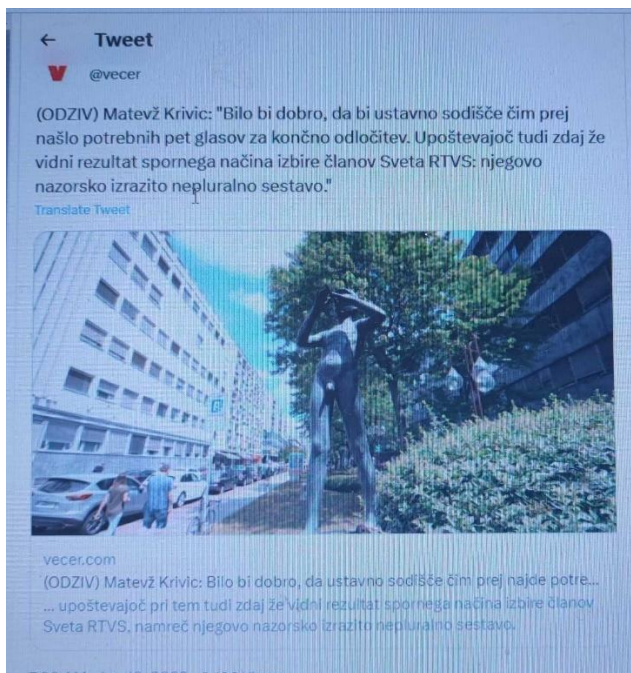
Urednik oddaje Arena Igor Pirkovič

Gospod Matevž Krivic,

obžalujem, da menite, da je prišlo do manipulacije. Kar je bilo objavljeno, je pomenilo zaokroženo in jasno misel. Iz nje izhaja želja oziroma pričakovanje, da se o ustavnosti oziroma neustavnosti novele Zakona o RTV meritorno odloči čimprej (da se najde potrebno večino) in da je, po sedaj videnem, sedanja sestava Sveta RTV nepluralno zastopana.

Omenjeno sem vzel iz twitta Večera (priložena fotografija). Seveda temu nimamo česa dodati, saj absolutno drži.

Vaš dodatek, ki ga poudarjate, oziroma pojasnilo, pa se nanaša na povsem drugo vsebino in sicer na to, ali pritožnikom še vedno ostane sodno varstvo.

Pohvale

Oddaji Arena, 12. 6., in voditelju Igorju Pirkoviču

»Rada bi izrazila izredno spoštovanje in podporo voditelju oddaje Arena g. Igorju Pirkoviču za oddajo Arena v ponedeljek, 12. 6. 23. V oddaji je po mojem mnenju kritično in zelo objektivno predstavil sedanje razmere na RTV. Oddaja mi je delovala kot reflektor, ki je osvetlil sedanje stanje, do katerega je pripeljal sklep Ustavnega sodišča. Za tako trezen in kritičen pogled je danes na RTV zagotovo potreben izreden pogum.« (H. K.)

»Pohvalil bi rad vašega sodelavca, gospoda Pirkoviča, za zelo zanimiv pogovor z dr. Dežmanom v oddaji Arena, na TVS1, včeraj.« (K. E.)

Oddaji Arena, 19. 6.

»Odlična Arena, ki jo je vodil novinar Igor Pirkovič, upam samo, da sedaj, ko imamo svobodo in osvobojene medije z novinarji kot je /.../, ne bo tudi ta oddaja ukinjena. Svoje mnenje v

demokraciji menda smemo imeti tudi taki, ki želimo uravnotežen in ne levo osvobojen program.»
(E. R.)

»Pohvalil bi oddajo Arena 19. 6. na TVS1, ki jo je pripravil gospod Pirkovič. Navdušil me je uvodni prispevek in pogovor z obema gostoma! Katastrofa bo, če bodo ta in podobne oddaje ukinjene in /.../ če bo prevladala miselnost izključevanja drugače mislečih /.../« (I. N.)

Oddaji Arena, 26. 6.

»Pohvalil bi oddajo Arena (ponedeljek, 26. 6. na TVS1). Odličen uvodni del, ki razgalja mafijske povezave med sodstvom in obdolžencem Jankovičem, ter zelo zanimiv drugi del, pogovor o osamosvajanju Slovenije. Hvala gospodu Pirkoviču, da vztraja!« (K. E.)

Oddaji Intervju, 4. 6.

»Pohvalil bi oddajo Intervju (TVS1, nedelja ob 21h), ki jo je vodila Vida Petrovčič. Gost je bil v. d. generalnega direktorja RTV Slovenija Andrej Grah Whatmough, ki je v intervjuju spregovoril o ukinjenih oddajah in pojasnil nekatere okoliščine, v katerih deluje javni zavod RTVS.« (I. N.)

»Koristim priliko za pohvalo ga. Petrovčič in njenega Intervjuja z generalnim direktorjem RTVS, ki me je pravzaprav spodbudil k današnjemu pisanju. Imeli smo priliko spoznati še drugo - zamolčano plat dogajanja na RTV SLO. G. Grah Whatmough se je izkazal kot velik intelektualec, sposoben pravnik in direktor velikanskega sistema, predvsem pa človek z veliko začetnico, ki ni nikoli izkoristil svoje pozicije, da bi se spustil na neprofesionalni nivo komuniciranja niti z zaposlenimi niti z uporabniki medija. Pogrešali bomo njegovo razumevanje in pristop do delovanja RTV Slovenija.« (R. B.)

Oddaji Intervju, 18. 6.

»Pohvalil bi oddajo Intervju (TVS1, nedelja ob 21h), dr. Možino. Izredno zanimivega sogovornika, dr. Ferenca, je izbral.« (K. E.)

Mnenje: Dvojna merila v Prvem dnevniku, 19. 6.

Gledalec **A. Z.** je v odzivu izrazil mnenje, da je šlo v prispevku v Prvem dnevniku, 19. junija, za dvojna merila:

»Protestiram proti dvojnim merilom, ki jih uporabljajo novinarji na RTVSLO. V ponedeljek 19/6/2023 ste v Prvem dnevniku (ob 13:00) poročali o "Paradi ponosa". V prispevku ste poročali, kako so bili udeleženci parade deležni nestrpnosti, žalitev in celo nasilja. O tem, da so bili udeleženci parade nasilni (verbalno in fizično) do skupine, ki je ob robu ceste mirno izražala svoje mnenje in jih je morala zaščititi policija, pa nič. Kje so tukaj etična načela, nepristranskost in verodostojnost, kar je opredeljeno tudi v poklicnih merilih in načelih novinarske etike? Hvala za tako novinarstvo! Še dobro, da od vseh informativnih oddaj na RTVSLO gledam samo Prvi dnevnik!«

Kritika oddaji Arena

Gledalka **M. K.** se je kritično odzvala na oddajo Arena:

»Po mojem skromnem mnenju je oddaja Arena sramota nacionalni televiziji, še posebej takrat, ko jo vodi Igor Pirkovič. /.../ Voditelj se vztrajno čudi in obtožuje politike, ki ne želijo k njemu v oddajo. Seveda je (po njegovem mnenju) problem v njih, ki se ne odzivajo na njegova vabila, in ne v njem, ki se trudi prikazati samo eno resnico. In vse to se dogaja ob ponedeljkih ob 20:00. Upam, da se 'vozni red' (ali kakor se že reče shemi oddaj po dnevih v tednu) na nacionalni RTV kmalu spremeni, ker je (vsaj na informativnem programu) vse skupaj res zelo žalostno. Vse pohvale in zahvala pa gre zaposlenim na RTV, ki se trudijo ostati profesionalni!«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Velika pohvala dokumentarcu Temna stran pametnih telefonov

Gledalec **M. B.** je svoj odziv naslovil z "velika pohvala", v njem pa pohvalil britansko dokumentarno oddajo Temna stran pametnih telefonov, ki je bila na sporedu 6. junija ob 20.40 na TV SLO 1.

»V nemirnem času današnjih dni, polnih slabih, črnih novic, se prav prileže, da se najde mesto tudi za pohvalo. Velika pohvala gre RTV Slovenija za sinočnje predvajanje izvrstnega(!) dokumentarca angleškega BBC-j, z naslovom »[Temna stran pametnih telefonov](#)«!

Prosim, da vnesete to veliko pohvalo v vaše mesečno poročilo za junij 2023, naslovljeno na ta teden novoustanovljenemu Svetu RTV SLO! Predlagajte jim zamisel, da se v PPN, če je še možno, za tekoče leto (jesen/zima) in predvsem za vsa prihodnja leta, takšne izvrstne izobraževalne vsebine nujno stalno uvršča na spored. Še več, predlagajte v poročilu tudi zamisel enega od gledalcev, da začne RTV SLO, televizijski in radijski del, stalno, npr. vsaj 1x mesečno, organizirati - v živo - okrogle mize (v trajanju vsaj dveh ur - med 20h in 22h) - na temo vsakovrstnih nevarnosti, ki nas dnevno, kot družbeni izziv, nagovarjajo: zelo nevarne ne-kemične zasvojenosti, tako otrok kot odraslih(!), pa omizja o med-vrstniškem nasilju, o nasilju v družbi na splošno ...; vse takšne vsebine v cilju ozaveščanja vseh nas.

Tudi nujno ponavljajte te izvrstne vsebine v za mladino primernem času! Čim več oči in ušes mora doseči vsebina takšnih izvrstnih dokumentarcev! Zavzemam se tudi za to, da so takšni biseri med oddajami na voljo za ogled ljudem več kot zdajšnjih »samo« 30 dni!

Stremite k temu, da poleg staršev in šole (vsak v svojem delu) izobražujete kot nacionalna, osrednja kulturna ustanova, tudi odrasle, ki so sočasno, poleg zaposlenih ljudi, še starši, vzgojitelji in zgled svojim otrokom, ki bodo pojutrišnjem, ko postanejo sami odrasli (kar se zgodi »čez noč«, tako hitro mineva čas), odločali o vseh pomembnih družbenih primerih. Zdaj je čas, da jih pravilno vzgajamo in usmerjamo k tem perečim (so že tu, med nami) in vsem dnevno porajajočim, novonastalim družbenim problemom.

Največja nevarnost družbi predstavlja odsotnost govorjenja o teh problemih, ki se še kako dotikajo celotne družbe, zatiskanja oči družbe in nas, posameznikov, pred problemi, ki so (že) tu, med nami! (na osnovi teh pogovorov, takoj za tem, pa tudi res učinkovitega ukrepanja!). Kot imenitno pove dr. Dan Podjed: »Pamet v roke, namesto telefona!««

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Res se v teh nemirnih in zelo negativnih časih prileže pohvala. Ne samo prileže, temveč snovalcem RTV-programa pomaga pri odločanju o izbiri prihodnjih vsebin. Kot varuhinja vedno poudarjam, da je naloga javne RTV zagotavljati kakovostne vsebine z vseh področij, obenem pa tudi razširjati te vsebine med čim širši krog ljudi. Če se glede prvega lahko odločajo načrtovalci sami, pa so glede drugega (poleg meritev gledanosti) pomemben del tudi odzivi gledalcev in poslušalcev.

Tema, o kateri pišete, je vsekakor zelo pomembna družbena tema, saj posega na vsa področja in se dotika vseh ljudi, naše sedanosti in prihodnosti.

Zato bom vaš predlog z veseljem zapisala v mesečno poročilo. Kot sem razbrala na prvi seji novega Sveta RTV Slovenija, namerava Svet pripraviti rebalans Programsko-produkcijskega načrta za leto 2023. Pri tem bom med priporočila dodala tudi vašo pripombo. Vsekakor pa jo bom umestila tudi v Priporočila za PPN 2024, ki ga bodo tudi začeli pripravljati v naslednjih tednih. Za primernejši čas predvajanja izobraževalnih in dokumentarnih oddaj sem pozvala že lani, v Priporočilih za leto 2023, in bom to ponovila tudi za leto 2024.

Glede 30-dnevnih pravic za predvajanje bo sprememba verjetno težje izvedljiva, saj je povezana s pogodbami s tujimi producenti. Bom pa povprašala tudi o tem.

Pohvali oddaji Sveto in svet, 21. 6.

»Zadnja oddaja Sveto in svet ob 60. obletnici smrti škofa Antona Vovka, 21. 6. 2023, je bila res odlično pripravljena. Povabljeni gostje so bili kompetentni in so zato pristno pričevali in zares razkrili trpljenje v tistih časih, ko so se vrednote obrnile na glavo. To je bila zame in še za nekaj znancev najboljša oddaja Sveto in svet, ogromno ste nas naučili. Oddaja je bila tudi dobro vodena. Pohvale vsem - TV voditelju, gostom in vsem, ki so oddajo omogočili. Zelo rad pogledam oddaje Sveto in svet - večinoma so res presežek na RTVS - ker so objektivne in ene redkih, ki so objektivne in zato ne zaidejo v grobo ideologijo, navijaštvo ali plehko ezoteriko ... Redko se zgodi, da gostje niso ravno kompetentni strokovnjaki na področju religije, duhovnosti in jim je posledično svetost lahko precej tuj pojem - ga zamenjujejo z narcisoidnostjo. Samo en primer bom podal, ki jih sicer ni veliko. Zelo nenavadno je izpadel nek gost, ki ga mediji sicer nadstandardno ljubijo, ki je pred leti napadel ostarelega umetnika Mikija Mustra zaradi neke karikature. Bil pa je v lanski oddaji ob začetku vojne v Ukrajini. Ni ravno pasal v to oddajo, ker se ni znal pristno izreči proti nasilju njegove širše kulturne krajine. Sploh pa, ker ga je polno po medijih in lahko še kje drugje brez težav izraža svoj srd do kulture, v kateri živi ... No ja, naj cveti 100 cvetov, pa vendar je prednost vaše oddaje, da večinoma razkrivate tiste cvetove, ki so večji del cvetenja v senci medijskega babilona političnega in ideološkega trnja. Naj še naprej tako

ostane vsaj v tej oddaji, kajti bojimo se, da RTVS lahko še to izgubi ... (ker je, kot pravijo, "njih toliko več").« (Z. V.)

»Nekateri ljudje so me opozorili na oddajo Sveto in svet, katere ponovitev je bila 22. 06. ob 14.20 na vašem drugem programu televizije. Oddajo sem si ogledal s pomočjo funkcije ogled za nazaj. Bila je res izjemno zanimiva, zelo dobro pripravljena in vodena z gosti, ki so imeli kaj povedati in ki so nastopali zelo strokovno in argumentirano.« (V. V.)

ODGOVOR VARUHINJE

Najlepša hvala za pohvalo oddaji Sveto in svet. Posredovala sem jo voditelju in uredniku oddaje Petru Peršetu, uredniku verskega programa na TV Slovenija Vidu Stanovniku in odgovornemu uredniku Kulturnega in umetniškega programa Andražu Pöschlu. Avtor se je za vaše misli zahvalil, urednik **Vid Stanovnik** pa se je odzval:

»Najlepša hvala za posredovano pohvalo. Veliko nam pomeni spodbuda za v prihodnje.«

Tudi kot varuhinja sem vesela odzivov na oddaje, ki imajo v ozadju razmislek o vsebini oddaje, njenemu vodenju, gostih in pomenu za širšo družbo. Kot varuhinja vedno zagovarjam strokovnost pri pripravi oddaj, saj so temeljite priprave na oddajo, skrbno načrtovanje njene uredniške zasnove, izbira najbolj kompetentnih, dopolnjujočih se in med seboj različnih gostov nujen pogoj, da se ob premišljeni in trdni strukturi, profesionalnim vodenjem in z empatijo, ki tudi nujna sestavina vseh pogovorov, na koncu vse sestavi v lepo tekočo in vsebinsko bogato oddajo.

DODATEN ODGOVOR VARUHINJE gledalcu Z. V.

Strinjam se z vami glede 100 cvetov ... Dolga leta sem se poklicno kot novinarka ukvarjala z okoljem, naravo in ekologijo. Iz narave včasih – morda preveč popreproščeno – delam vzporednice med naravo in družbo: tako kot je pomembna biotska raznovrstnost za obstanek vseh posameznih delov narave, za ravnovesje v naravi in na Zemlji, menim, da je za ravnovesje v družbi (in za njen obstoj) pomembno ohranjati vse različne družbene skupine. To pa je možno samo, če nihče ni spregledan, če ima vsak možnost, da se svobodno izrazi in prispeva svoje mnenje. Javni medij pa je vsekakor tisti, ki mora poskrbeti, da pridejo vsi ti glasovi do izraza in do širše javnosti.

Gledalec se je odzval:

»Res hvala za Vaš poglobljen odgovor. Takoj podpišem vaše spodnje besede, misli, strategijo:

"... tako kot je pomembna biotska raznovrstnost za obstoj obstanek vseh posameznih delov narave, za ravnovesje v naravi in na Zemlji, menim, da je za ravnovesje v družbi (in za njen obstoj) pomembno ohranjati vse različne družbene skupine. To pa je možno samo, če nihče ni spregledan, če ima vsak možnost, da se svobodno izrazi in prispeva svoje mnenje. Javni medij pa je vsekakor tisti, ki mora poskrbeti, da pridejo vsi ti glasovi do izraza in do širše javnosti."

Imam samo še eno željo, da Vam ta pristop še naprej uspeva, da bo dovoljen - da noben ne bo spregledan! Drugače se bomo kot kultura, država popolnoma izgubili, bomo izginili! Ljudje prepoznajo resnico, če jim jo je dovoljeno videti in slišati.»

Neprimerna vsebina filma v večernem terminu

Gledalec **A. Z.** se je pritožil nad vsebino filma tedna Kronika bežne romance, ki je bil na sporedu 7. junija:

»Film s promiskuitetno vsebino ne sodi v glavni večerni termin. Prav tako ni bil primerno označen. Najbolje, da začnete predvajati še pornografske filme v tem terminu.«

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija **Andraž Pöschl**

Francoski film **Kronika bežne romance** ni »promiskuitetni« film, je pa film o ljubezni in ljubezenskih odnosih v urbanem okolju in o življenjskih izzivih, s katerimi se sooča marsikdo. Gre predvsem za ljubezensko romanco, filmsko zvrst, ki jo gledalci radi gledajo prav v osrednjem programskem času. O njegovi kakovosti priča tudi uvrstitev v uradno selekcijo lanskega filmskega festivala v Cannesu. Film je imel ustrezno oznako +12, ki opozarja starše ali skrbnike, da ni primeren za mlajše od 12 let.

IZ ODGOVORA VARUHNJE

Zahvaljujem se vam za pozorno spremljanje TV Slovenija in poslane pripombe o predvajanem filmu v sredo, 7. 6. 2023, ob 20. uri na TV SLO 1. Upam, da ste s pojasnilom zadovoljni. Glede označbe filma, za katero skupino gledalcev ni primeren, ugotavljam, da je bil film primerno označen, kar je razvidno tudi v arhivu rtvslo.si.

S festivala v Cannesu nič o nagradi mlademu slovenskemu snemalcu Vrhovniku

Gledalka **A. D.** je v odzivu izrazila nezadovoljstvo zaradi pomanjkljivega prispevka o filmskem festivalu v Cannesu v okviru Odmevov, 22. junija:

»Sinoči sem gledala Odmeve (op. a.: 22. 6. 2023), med katerimi je bil tudi dialog voditelja z v. d. direktorja g. U. Urbanijo. /.../ G. Urbanija je pojasnjeval zahteve ga. Pečovnik. /.../ Tudi sicer izgleda, da ni poročala o dogajanjih tam. To pa dokazujem s tem dogodkom:

V Cannesu je bil nominiran za nagrado kratkometražni film "EDI" mladega slovenskega snemalca Jana Vrhovnika iz Ljubljane. Epilog: dobil je zlato medaljo. Sprašujem Vas, kdaj in kje je bil ta uspeh snemalca, ki še nima 25 let, objavljen na naši nacionalni radioteleviziji. Nisem ne videla, ne slišala, morda sem preslišala. /.../«

Uredništvo Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija

V Uredništvu o kulturi o nagradi Jana Vrhovnika niso poročali. Gre za festival, namenjen mladim režiserjem v različnih kategorijah, kjer je avtor dobil Gold Screen v kategoriji Passion Project ([2023 - Winners - Young Director Award](#)). V Uredništvu sicer redno poročajo o vseh pomembnejših domačih in tujih filmskih festivalih, o katerih pripravljajo tudi poglobljene

monotematske oddaje. V dnevnem poročanju o kulturi pa žal ne moremo slediti vsem številnim festivalom, čeprav se trudimo, da vsebine in nagrajenci najdejo prostor v rednih oddajah.

Gledalka se je odzvala:

»Moram reči, da z odgovorom nisem zadovoljna. Ne glede na stopnjo in pomembnost nagrajenih del, se mi zdi, da je bil film iz Slovenije samo eden in prejel zlato nagrado. Če je bila Vaša zaposlena delavka iz kulturne sfere tam službeno navzoča, se mi zdi, da bi le morala biti na take stvari pozorna. Res je, da nisem strokovnjak za take zadeve (sem le devetdesetletna upokojenka - gledalka in plačnica RTV), vendar smatram za nujno, da o naših mladih ljudeh, ki v tujini dosegajo lepe uspehe, poročate domačemu občinstvu, saj ste zaradi nas in ne mi zaradi Vas. Menim, da je to še toliko bolj potrebno, ker je ta mladi Jan Vrhovnik iz Ljubljane za isti film kot celoto in za sliko v preteklem tednu prejel zlato nagrado tudi v Berlinu. Tujci v svojih občilih o tem poročajo, pri nas so pa /.../.«

Pohvala oddajam Kulturnega in umetniškega programa

»Zelo rada gledam televizijo, odkar sem v pokoju. Hvala vam za vse poljudnoznanstvene oddaje, predvsem dokumentarce o naravi in živalih. Pohvaliti moram tudi humoristično nanizanko "Želite milord", ki se je žal zaključila. Všeč mi je tudi oddaja Alpe-Donava-Jadran, pa Slovenski magazin, še bolj pa "Ah, ta leta" - res dobra oddaja in voditeljica. Tudi Ozare, Duhovni utrip in Obzorje duha vedno gledam. Večino oddaj sicer gledam za nazaj, po 8. uri zvečer. Zahvaljujem se vam za trud.« (J. V.).

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Dobro jutro: Neizžrebana črka R v rubriki Beseda tedna

Gledalec **A. V.** se je po telefonu pritožil zaradi napake v oddaji Dobro jutro, zaradi česar gledalci niso mogli sestaviti "besede tedna":

»Oddaja Dobro jutro - koliko je goljufije. Ni bila izžrebana črka R, sem poslal na oddajo Dobro jutro, ker črka J ni bila izžrebana, zato nismo mogli sestaviti besede MORJE. Gledam vsak dan to oddajo in ta teden sem si prav zapisal, kako so žrebali črke: ponedeljek črka J ob 8.33, torek O ob 8.45, sreda J ob 8.30, četrtek M ob 8.43, petek E ob 8.12. Pa kje je tu MORJE? Če ni bilo črke R, logično, da ni bilo možno sestaviti besede MORJE. Niso dali črke R, pa so dali besedo MORJE. Prosim za odgovor.«

Urednica oddaje Dobro jutro Daša Lamut Prosen

V tem tednu se nam je pri rubriki Beseda tedna res zgodila napaka. Črka za sredino oddajo se ni osvežila v grafiki, pravilno ste ugotovili, da bi v sredo morala biti objavljena črka R. Vseeno smo imeli zabeleženih skoraj 300 pravih odgovorov, izmed njih smo (računalniško) izžrebali

enega, gospod je dobil nagrado. Za vse imamo dokazila. Iskreno nam je žal, se nam je pa to zgodilo prvič in bomo vsekakor v prihodnje še bolj pozorni.

ODGOVOR VARUHINJE urednici oddaje

Hvala za odgovor. Bom posredovala gledalcu skupaj z opravičilom. Napake se dogajajo, pri nobenem delu se jim ni mogoče povsem izogniti. Tako bom po telefonu pojasnila tudi gledalcu.

Pohvala oddaji Poletni večer, 65 let televizije

»Odzivam se na omenjeno oddajo (op. a.: Poletni večer, 65 let televizije), odlično, da je kar osemdelna serija, ki je natanko to, kar od nacionalke pričakujemo: plemenitost, poglobljenost, visoka jezikovna kultura, modri, cenjeni gostje, intelekt, topla bližina gledalcu, profesionalnost, ščepec humorja ter izobraževalnosti - globok priklon avtorjem in ustvarjalcem ter velika HVALA! Z velikim veseljem pričakujem nadaljevanja.« (P. H.)

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za poslano mnenje. Tudi kot varuhinja menim, da so bile te oddaje primerna in zanimiva predstavitev ozadja nastajanja televizijskih (in deloma tudi radijskih) vsebin RTV Slovenija ter oseb, povezanih z njimi.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Zakaj RTV SLO ne predvaja tekem slovenskih reprezentanc?

Gledalka **M. K.** je na varuhinjo naslovila vprašanje, zakaj RTV Slovenija ne prenaša tekem slovenskih reprezentanc, konkretno - tekem slovenske moške odbojarske reprezentance v Ligi narodov:

»Zanima me, zakaj RTV SLO ne predvaja prenosov tekem slovenskih reprezentanc (npr. prenosov tekem Lige narodov - slovenske moške odbojarske reprezentance)? Gre za reprezentance države, RTV pa je nacionalna televizija. Zdaj me je zmotila odbojka, ker trenutno poteka pomembno tekmovanje (in so naši odlični!), prenosov pa ne moremo pogledati, razen na plačljivih programih. Odbojka je tudi sicer med mojimi ljubšimi športi in sem najbrž tudi zaradi tega opazila, da je ni na programu. Želela sem izraziti tudi splošno mnenje, da se mi zdi, da je nekako dolžnost nacionalne TV, da prenaša nastope državne reprezentance v tujini, državna tekmovanja v SLO ... čim več športov in športnikov (tudi individualnih, ne le kolektivnih športov). Konec koncev predstavljajo državo in TV je močan medij (TV SLO pa nacionalna TV).«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Za omenjeno tekmovanje nimamo televizijskih pravic, ker jih je pridobila druga televizija. TV Slovenija bo avgusta in septembra prenašala evropsko prvenstvo v odbojki tako za dekleta kot za fante.

POJASNILO VARUHNJE

Glede prenosov nacionalnih reprezentanc sem se odzvala že lani poleti, ko je bilo kar nekaj odzivov občinstva, ker TV Slovenija ni prenašala dveh tekem slovenske košarkarske reprezentance.

Na seji Programskega sveta RTV Slovenija 7. julija sem podala **MNENJE IN PREDLOG**: »Imam pobudo, vezano na odzive gledalcev, ki se že dober teden upravičeno jezijo, ker nacionalna televizija ne prenaša tekem nacionalne košarkarske reprezentance. Problem TV licenc za prenose velikih športnih dogodkov sicer presega pristojnosti RTV Slovenija, lahko pa RTV Slovenija pripravi analizo stanja na tem področju – kolikor je v njeni domeni – in spodbudi javno razpravo o ukrepih, ki bi gledalcem omogočili ogled TV prenosov teh tekem. Morda tudi razpravo o vlogi evropskih javnih televizij pri prenosih pomembnih športnih prireditvah z vidika dostopa javnosti do pomembnih športnih dogodkov. **Nesprejemljivo je namreč, da gledalci TV Slovenija, ki so dolžni plačevati RTV-prispevek, obenem pa tudi kot davkoplačevalci sofinancirajo nacionalni šport, na nacionalni televiziji ne morejo gledati prenosov tekem nacionalne reprezentance. Zato dajem Programskemu svetu PREDLOG, da sprejme naslednji sklep: »Programski svet nalaga vodstvu RTV Slovenija, da pripravi analizo glede pridobivanja pravic za prenose državne reprezentance in predloge za izboljšanje dostopa javnosti do pomembnih športnih dogodkov.«**

Programski svet je predlagani sklep potrdil. Generalni direktor RTV Slovenija Andrej Grah Whatmough, ki je prisostvoval seji, je ob tem povedal, da vodstvo RTV Slovenija že izvaja vrsto ukrepov v tej smeri. RTV Slovenija je 18. julija na AKOS naslovila pobudo za uvedbo inšpekcijskega nadzora zaradi možnih kršitev zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah v zvezi s predvajanjem tekem košarkarske reprezentance na programu Sport Klub 1 (ker je imelo do prenosa dostop le cca 30 % prebivalcev Slovenije). Zatem je Vlada RS sprejela sklep o določitvi tekem, ki jih mora prenašati TV, ki ima najmanj 75 % pokritost prebivalstva Slovenija. Vodstvo RTV pa se je začelo pogovarjati z drugimi javnimi RTV v regiji o skupnih nastopih pri pridobivanju TV pravic.

Na to, da gledalke in gledalci, plačnice in plačniki RTV-prispevka, ki kot davkoplačevalci obenem sofinanciramo tudi šport, upravičeno pričakujemo od javne RTV, da prenaša vse ali vsaj večino pomembnih tekem državnih reprezentanc in pomembnih mednarodnih tekem v individualnih športih, sem opozorila tudi v več javnih nastopih v medijih ter v [Letnem poročilu 2022](#).

V dodatno pojasnilo, **katera tekmovanja bo v letu 2023 prenašala TV Slovenija**, pa povzemam del Programsko-produkcijskega načrta za drugo polovico leta 2023 za PPE Športno uredništvo TV Slovenija:

»Med poletnimi posamičnimi športi vlada največje zanimanje za kolesarstvo. Zagotovljene imamo pravice za tri najpomembnejše dogodke:

- Dirka po Sloveniji (junij),
- Dirka po Franciji (julij),
- svetovno prvenstvo, Glasgow, ŠKO (avgust).

Zaradi velikega zanimanja gledalcev in vrhunskih rezultatov naših kolesarjev bi program želeli dopolniti še s katero od enodnevnih preizkušenj svetovne serije ali preostalih dveh tritedenskih dirk. Prenašali bomo tudi svetovna prvenstva v treh bazičnih športih.

- plavanje – SP, Fukuoka, JAP (julij),
- atletika – SP, Budimpešta, MAD (avgust),
- gimnastika – SP, Antwerpen, BEL (oktober).

V načrtu je tudi pridobitev televizijskih pravic za velika tekmovanja v športih, kjer slovenski tekmovalci sodijo med najboljše na svetu.

- slalom na divjih vodah – SP, London, VB (julij),
- plezanje – SP, Bern, ŠVI (avgust),
- namizni tenis – EP, Malmö, ŠVE (september).

Med moštvenimi športi imamo zagotovljene pravice za svetovno prvenstvo v rokometu: januarja za moške in decembra za dekleta. Maja bomo na svetovnem prvenstvu spremljali hokejsko reprezentanco, ki bo znova igrala v elitni skupini, po osmih letih pa se na TV Slovenija vrača evropsko prvenstvo v odbojki. Moška reprezentanca bo septembra branila srebrno medaljo z zadnjega prvenstva stare celine, konec poletja bodo tretjič v zgodovini na evropskem prvenstvu nastopila tudi slovenska dekleta.

Športni program je z aktivnostmi na področju športnih pravic v preteklih letih ustvaril dobro osnovo za kakovosten program športa v letu 2023. Manjkajoči vsebini sta nogomet in košarka, primarno reprezentančna. Nogometno reprezentanco čaka deset kvalifikacijskih tekem za evropsko prvenstvo leta 2024, moško košarkarsko izbrano vrsto svetovno prvenstvo, žensko pa evropsko, ki ga bo gostila Slovenija. Tekmovanja, ki jih gledalci sicer pričakujejo na TV Slovenija.

Informativne športne oddaje bodo v obstoječih terminih ob 13.20, 17.10, 19.35 in 22.30 v enakem obsegu na TV SLO 1. V času zimskih svetovnih prvenstev v alpskem smučanju, biatlonu in deskanju bomo podaljšali osrednji oddajo po TV Dnevniku. Zagotoviti želimo prisotnost novinarjev na največjih dogodkih in zagotoviti slikovni material za kakovostno poročanje.

Na področju pridobivanja televizijskih pravic bo v letu 2023 veliko izzivov, pomembnih za zagotovitev programa v prihodnjih 6 letih: svetovno prvenstvo v nogometu 2026, olimpijske igre 2026 in 2028, evropsko prvenstvo v košarki 2025, kvalifikacijske tekme slovenskih reprezentanc.

Športni prenosi v lastni produkciji

	dolžina (min)	število 2023	število 2022	predvidena gledanost 2023 (delež v %)	gledanost 2022 (delež v %)
Sm. skoki - svetovni pokal v poletih, Planica	120	4	4	60	59
Al. smučanje - svetovni pokal dekleta, Kranjska Gora	130	2	2	50	46
Al. smučanje - svetovni pokal moški, Kranjska Gora	130	2	2	45	42

Sm. skoki - svetovni pokal, Ljubno	120	2	2	45	42
Deskanje - svetovni pokal, Rogla	70	1	1	25	21
Kolesarska dirka po Sloveniji *urediti pravice z organizatorjem	120	5	5	30	28
Gimnastika - svetovni pokal, Koper *urediti pravice z organizatorjem	180	2	2	12	12
Plezanje - svetovni pokal v težavnosti, Koper *urediti pravice z organizatorjem	120	2	1	10	12
Rokomet - kvalifikacijske / prijateljske tekme slovenske reprezentance	85	6	6	15	13
Rokomet - zaključni turnir slovenskega pokala	85	3	3	10	4
Hokej - finale državnega prvenstva	125	7	2	10	5
Veslanje - EP, Bled	120	2	/	10	/
Nogomet - kvalifikacijske / prijateljske tekme slovenske reprezentance *pravice	90	5	/	25	/
Športnik leta	60	1	1	15	/
Drugi prenosi (Gala OKS, sprejemi, obletnice, pripravljalne tekme SLO...)	60	4	4	15	/
Namizni tenis - svetovna serija* urediti pravice z organizatorjem	60	5	/	10	/
Športni prenosi v tuji produkciji					
Al. smučanje - svetovni pokal	80	69	58	35	36
Al. smučanje - svetovni pokal AUT	80	15	12	30	29
Al. smučanje - SP, Courchevel & Meribel (FRA)	80	12	/	40	/
Nordijsko smučanje - svetovni pokal	90	94	80	40	35
Nordijsko smučanje - SP, Planica (SLO)	90	28	/	45	/
Sm. skoki - svetovni pokal AUT	90	12	12	40	37
Deskanje - svetovni pokal	60	17	11	30	27
Deskanje - svetovni pokal AUT	60	2	2	30	27
Deskanje - SP, Bakuriani (GRU)	60	3	/	20	/
Biatlon - svetovni pokal	60	54	58	25	22
Biatlon - SP, Oberhof (NEM)	60	12	/	25	/
Hokej na ledu - svetovno prvenstvo, Elitna skupina, LAT & FIN	125	22	17	20	3
Rokomet - SP moški (POL,ŠVE)	85	20	17	20	11

Rokomet - SP ženske (DAN, NOR, ŠVE)	85	12	20	10	/
Rokomet - kvalifikacijske / prijateljske tekme slovenske reprezentance	85	4	4	10	9
Odbojka - EP moški (ITA, BOL, MAK, UKR)	120	18	/	25	/
Odbojka - EP ženske (BEL, ITA, EST, NEM)	120	10	/	15	/
Odbojka - kvalifikacije za OI Pariz 2024	120	6	/	15	/
Kolesarstvo - Dirka po Franciji	150	22	22	35	32
Kolesarstvo - svetovno prvenstvo, Glasgow (VB)	180	5	5	20	/
Gorsko kolesarstvo - svetovno prvenstvo, Glasgow (VB)	80	4	4	10	/
Slalom na divjih vodah - svetovni pokal	80	12	12	8	6
Slalom na divjih vodah & kajak sprint - evropsko prvenstvo (POL, POR)	90	5	4	8	3
Slalom na divjih vodah & kajak sprint - svetovno prvenstvo (VB, NEM)	90	5	5	8	3
Atletika - svetovno prvenstvo, Budimpešta (MAD)	150	11	10	10	8
Atletika - evropsko prvenstvo v dvorani, Carigrad (TUR)	150	3	/	10	/
Atletika - svetovno prvenstvo v dvorani, Nanjing (KIT)	150	3	3	10	8
Plavanje - evropsko prvenstvo, 25m, Bukarešta (ROM)	90	8	7	5	2
Plavanje - svetovno prvenstvo, 50m, Fukuoka (JAP)	90	6	8	5	/
Gimnastika - svetovno prvenstvo, Antwerpen (BEL)	105	6	6	5	/
Gimnastika - evropsko prvenstvo, Antalya (TUR)	105	3	4	5	/
Ritmična gimnastika - evropsko prvenstvo, Moskva (RUS)?	75	2	2	5	3
Ritmična gimnastika - svetovno prvenstvo, Valencia (ŠPA)	75	5	5	5	/
Nogomet - kvalifikacijske / prijateljske tekme slovenske reprezentance	90	5			

*pravice.«

Gledalka **M. K.** se je odzvala na odgovor varuhinje in zapisala:

»Najlepša hvala za izčrpen odgovor. Če sem prav razumela, tekem odbojarske reprezentance (Liga narodov) ni na sporedu TVSLO, ker jih Vlada RS ni uvrstila na seznam, ki jih mora prenašati TV (in ker jih prenaša oz. je pravice pridobila druga TV)?«

DODATNO POJASNILO VARUHIJNE

Da, glavni problem je, da je pravice pridobila druga TV, ki je za prenos ponudila več denarja kot TV Slovenija. Te pravice so bile verjetno kupljene že lani ali še prej (sklepam, ker se večina pravic kupuje za nekaj let naprej). Vlada pa je prvi seznam sprejela šele pred nekaj meseci, prej je bilo to povsem neurejeno. Prav po lanskim burnem (in upravičenem) odzivu občinstva, ker je košarko predvajala komercialna TV, ki pokriva samo 30 odstotkov prebivalstva Slovenije, se je začelo to področje nekoliko urejati. Vendar to še vedno ne pomeni, da bo imela RTV Slovenija prednost, ker ni edina TV, ki v Sloveniji pokriva 70 odstotkov prebivalstva. Je pa prvi ukrep. Drugi je povezovanje javnih TV iz več držav za skupni nastop pri nakupu TV pravic, vendar tudi javne TV niso vedno uspešne, ker nimajo tako prostih rok kot zasebne. Ne nazadnje so javne TV tudi večinoma bolj omejene pri oglaševanju kot zasebne. Skratka, to so kar kompleksna vprašanja, ki bodo v prihodnje, kot kaže, še zelo pereča in bodo morda terjala tudi angažiranje javnosti za pritisk na športne zveze.

V. SPLOŠNO

Sprememba programske sheme zaradi prenosa sej Sveta RTV Slovenija

Dve gledalki in trije gledalci so v odzivih izrazili nezadovoljstvo in nejevoljo, saj zaradi prenosa seje Sveta RTV Slovenija v ponedeljek, 5. 6. 2023, niso mogli gledati napovedanih oddaj. Povzemamo odzive:

»Nemudoma mi pojasnite, zakaj so mi bile kratene gledalčeve pravice na RTV SLO 2, oddaje niso bile dosegljive (npr. Odpotovanja, Za sosedovo mizo ...). Pričakujem in tudi zahtevam proporcionalno vračilo RTV-prispevka za čas, ko nisem imel dosegljivih oddaj. V primeru vašega ne reagiranja v roku dveh dni, bom primoran poiskati mojo pravico na višji inštanca.« (B. L.)

»Danes, 5. 6. 2023, ob 20.00 naj bi bila oddaja Odpotovanja. Ob 20.30 se še vedno predvaja seja RTV-ja, ki traja že od 18.00 in ki nikogar ne zanima, vsaj ne gledalcev dokumentarcev. A lahko prosim to takoj prekinete in prestavite na 3. program, če bi to dolgovezenje kdo želel gledati. Oprostite, ampak to res ne spada na 2. program, gledanost boste pa že sami videli, kakšna je. Pa lep pozdrav.« (P. K.)

»Kaj vas moramo res gledat, kot pravi Hribar v oddaji, ki jo ne nehate predvajati že čez dogovorjeno uro; namreč na programu naj bi bila oddaja DEPaRTURES ena redkih gledljivih - ponedeljek 20.00, a res ne gre drugače. Tole vašo sejo imate lahko tudi v ponovitvi v nočnem programu - menda?« (J. G.)

»Včeraj sem želel gledati "Odpotovanja" (vedno gledam) na drugi mreži SLO 2 po 20. uri zvečer. Presenečenje - ne morem verjeti - na SLO 2 poteka prenos neke seje - šele kasneje sem dojel, za kaj gre. /.../ Kako lahko spremenite napovedan spored in oddajo, ki je dober dokumentarec in ki jo z veseljem pogledam s prenosom, oprostite, nekega cirkusa ... Te seje prenašajte na SLO 3, kjer prenašate seje parlamenta. Mene prenosi teh sej prav nič ne zanimajo, še najmanj pa taka burleska, kot sem jo gledal včeraj. Človek ne more verjeti ... no saj sem po cca 10 minutah zamenjal program. Res neverjetno!« (T. G.)

»Danes je bil na 2. programu rtv pripravljen in objavljen drugačen spored, kot je bil izpeljan. Zopet je urednik tega programa naknadno vrnil prenos seje sveta rtvja. To me moti, saj se ne morem zanesti na objavljene programe. To dela rtv hišo popolnoma neprofesionalno. Prosim, da posredujete naprej in ukrepate.« (T. L.)

Odgovorni urednik 2. programa in parlamentarnega programa TV Slovenija Rajko Gerič

Za dodatni program, prenose določenih dogodkov, ki so za javnost zanimivi, se odgovorni uredniki po posvetovanju z direktorjem TV odločamo popolnoma samostojno in v skladu z neodvisno uredniško politiko.

Prenos seje novoustanovljenega Sveta RTVS je zaradi odmevnosti in interesa javnosti, ki je spremljala uveljavitev novega zakona o RTV Slovenija, zagotovo utemeljen. To kažejo tudi solidne gledanosti, ki so presegle običajno gledanost 2. programa v tem terminu. Prav tako je pomembno, da javni zavod goji odprtost svojega dela do javnosti, zato je prav, da seje Sveta prenašamo tudi v programih TVS, kadar nam to omogočajo produkcijske zmogljivosti in ko zaradi tega ne trpi premierni program. Umestitev sej Sveta v program smo opravili tako, da program v ničemer ni bil osiromašen, saj v tem pasu običajno predvajamo ponovitve in ni premiernega programa.

ODGOVOR VARUHINJE

Večkrat sem že zapisala priporočilo vodstvu TV Slovenija, da se programska shema spreminja samo ob izrednih dogodkih.

Gledalec **B. L.** se je odzval:

»Hvala za odgovor. Osebno smatram, da prenos ustanovne seje Sveta RTV ni izredni dogodek in so mi bile ob tem dogodku kratene moje pravice. Kot gledalec, ki vestno plačuje RTV-prispevek, pričakujem od javnega zavoda RTV SLO vestno sledenje in izvajanje objavljenega programa.«

Pripombe na program Televizije Slovenija

Gledalec **M. Š.** je v odzivu nanizal nekaj pripomb na vsebine TV Slovenija:

»Redno gledam oddaje TV SLO in ker bi rad, da bi bile čim boljše, vam pošiljam nekaj pripomb. 1. V oddaji Odmevi dne 28. 4. je vodja oddaje dejal: ... **doktor** Nena Kopčaver Guček ... V Sloveniji vendar dosledno uporabljamo žensko obliko za poklice.

2. V oddaji Odmevi 6. 6. 2023 je bil glas nekega gosta popačen, da se ga ne bi prepoznalo. Glas je bil tako popačen, da se ga sploh ni razumelo. V takih primerih naj nekdo drug prebere vsebino ali pa naj bodo podnapisi.
 3. Občasno tudi vaši novinarji povedo, da je bilo česa npr.: trikrat manj. Odkar poznamo ulomke in decimalke, se lahko tako izražamo, da je vsem razumljivo.
 4. Priimkov žensk ne sklanjamo, naj pa jih tudi ne bi uporabljali kot moško lastnino. Tako pa pride do primera kot je bil na teletekstu 21. 3. : Sodišče je pritrdilo **Gorščak**. (po starem **Gorščakovi**).
 5. Večkrat je v kakih govornih oddajah spremljevalna glasba tako glasna, da ni mogoče razumeti vsebine pogovora.
 6. Nekateri voditelji oddaj včasih tako hitro govorijo, da jim je težko slediti. Videti je tako, kot da se jim mudi na vlak, ki že prihaja. Najhitrejša pri tem je Mojca Mavec, kmalu ji sledi Tanja Starič.
 7. Včasih je v informativno oddajo na SLO 1 vključena izjava koga v tujem jeziku in to brez prevoda. Potem pa sledi opravičilo. Menim, da se je predhodno vedelo, če so podnapisi, saj govornik ni padel z neba.
 8. V sporedu za TV SLO 1 piše: **16.55 Poročila ob petih**. V resnici se pričnejo ob 16.57. To so trije različni časi. Ali kdo tu misli, da ima smisel za humor? Resnosti gotovo manjka. Tudi to, da se prične oddaja Dnevnik ob 18.57 in ne ob 19.00, je neresno.
 9. Zadnje čase se oddaja Odmevi pogosto pričenja z zamudo. Prej se je več let začejala točno, zamude so bile redke. Tudi to je znamenje neodgovornega odnosa do gledalcev.
- Še marsikaj bi bilo dobro analizirati in izboljšati, da bi RTV SLO bila spet taka kot nekoč. Zavedam pa se, da so pred vami veliko težji problemi kot ti, ki sem jih jaz zapisal.«

ODGOVOR VARUHINJE

Za vaš dopis se vam lepo zahvaljujem, saj so takšne pripombe dragocene za izboljšanje kakovosti RTV Slovenija. Mnoge od teh, na katere opozarjate, so zmotile že tudi druge gledalke in gledalce in sem zato o njih že pisala v mesečnih poročilih in opozarjala na sejah pristojnih komisij.

Grem po vrsti:

1. V oddaji Odmevi, dne 28. 4., je vodja oddaje dejal: ...**doktor** Nena Kopčaver Guček... V Sloveniji vendar dosledno uporabljamo žensko obliko za poklice.

Da, prav imate, voditelj bi moral gostjo nagovoriti »doktorica Nena Kopčavar Guček«, saj ima gostja doktorat, nosilke doktorata pa nazivamo z izrazom doktorica.

2. V oddaji Odmevi, 6. 6. 2023, je bil glas nekega gosta popačen, da se ga ne bi prepoznalo. Glas je bil tako popačen, da se ga sploh ni razumelo. V takih primerih naj nekdo drug prebere vsebino ali pa naj bodo podnapisi.

Vaš predlog bom posredovala uredništvu.

3. Občasno tudi vaši novinarji povedo, da je bilo česa npr.: trikrat manj. Odkar poznamo ulomke in decimalke, se lahko tako izražamo, da je vsem razumljivo.

Novinarski oziroma publicistični jezik ne uporablja samo natančnih strokovnih izrazov, temveč tudi sinonime ali takšne izraze, ki jih razume čim širši krog občinstva. Matematični jezik je mnogim dokaj tuj in nerazumljiv, ker ga ne uporabljajo pogosto. Zato je primeren tudi izraz

trikrat manj ali dvakrat več. To velja predvsem za govorni jezik, medtem ko je pri pisnem lažje razumljiv zapis 30 odstotkov manj ali 200 odstotkov več ipd.

4. Priimkov žensk ne sklanjamo, naj pa jih tudi ne bi uporabljali kot moško lastnino. Tako pa pride do primera kot je bil na teletekstu 21. 3. : Sodišče je pritrdilo **Gorščak**..(po starem **Gorščakovi**).

Glede spolno občutljive rabe jezika in sklanjanja ženskih priimkov so dovoljene in v praksi v rabi vse oblike. Podrobneje sem o tem pisala v Letnem poročilu 2022 na straneh 151-153. Poročilo je dostopno [tukaj](#). V njem sem opozorila, da je potrebno paziti na kontekst in okoliščine ter razumljivost besedila.

5. Večkrat je v kakih govornih oddajah spremljevalna glasba tako glasna, da ni mogoče razumeti vsebine pogovora.

Tudi na to večkrat opozarjajo gledalci, nekaj o tem je v Letnem poročilu 2022 na str. [169](#).

6. Nekateri voditelji oddaj včasih tako hitro govorijo, da jim je težko slediti. Videti je tako, kot da se jim mudi na vlak, ki že prihaja. Najhitrejša pri tem je Mojca Mavec, kmalu ji sledi Tanja Starič.

Hvala za opozorilo. Ta težava je še najbolj moteča v informativnih oddajah TV Slovenija, ki jih RTV Slovenija tudi podnaslavlja za gluhe in naglušne. Zaradi hitrosti govora podnapisi tečejo tako hitro, da jih gluhi in naglušni le s težavo preberejo. Zato sem tudi na to že opozorila Informativni program, ponovno bom to storila v junijskem poročilu.

7. Včasih je v informativno oddajo na SLO 1 vključena izjava koga v tujem jeziku in to brez prevoda. Potem pa sledi opravičilo. Menim, da se je predhodno vedelo, če so podnapisi, saj govornik ni padel z neba.

Do teh težav pride zaradi tehnične napake ali ker pride izjava v tujem jeziku v montažo zadnji trenutek in ni dovolj časa za podnapise.

8. V sporedu za TV SLO 1 piše: **16.55 Poročila ob petih**. V resnici se pričnejo ob 16.57. To so trije različni časi. Ali kdo tu misli, da ima smisel za humor? Resnosti gotovo manjka. Tudi to, da se prične oddaja Dnevnik ob 18.57 in ne ob 19.00, je neresno.

Dnevnik se ob 18.57 začne že od poletja lani, s tem začetkom je pridobil 3 minute dolžine, potem ko je bil skrajšana zaradi premika oddaje Kultura s termina po Odmevih na termin po Dnevniku. Tudi Pop TV začne oddajo 24 ur pred 19. uro, ob 18.55.

9. Zadnje čase se oddaja Odmevi pogosto pričenja z zamudo. Prej se je več let začnjala točno, zamude so bile redke. Tudi to je znamenje neodgovornega odnosa do gledalcev.

Tudi na to nestalno shemo so me gledalke in gledalci lani že večkrat opozorili, zato sem kot varuhinja dala v Priporočila za PPN 2023 priporočilo, da se oddaje začnejo točno po predvidenih urnikih in da se programska shema spreminja samo ob res izrednih dogodkih.

Vse poletje samo ponovitve

Gledalec **A. G.** jev telefonskem odzivu izrazil nezadovoljstvo zaradi ponovitev oddaj v poletnih mesecih:

»Ponovitve poleti: mi moramo pa plačevati vse poletje. Če plačujemo, imamo pravico do oddaj, ne samo do ponovitev izbora oddaj. Naj si novinarji, ki pripravljajo oddajo Dobro jutro, pogledajo HRT. In naj hodijo več na teren ... /.../«

Mnenje o TV-oddajah

Gledalec **V. Š.** je v odzivu zapisal svoje mnenje o oddajah in voditeljih Televizije Slovenija:

»Kot zvest gledalec in plačnik RTV naročnine vas lepo pozdravljam in se vam zahvaljujem kot kristjan, da ste dosledno prikazali ravnokar končan forum za dialog in medverski dialog, ki je bil v Kopru. Pohvalim tudi oddajo Arena in Intervjuje. Ravno tako pohvalim vaš mlad kader – g. Kreus, ga. Plaskan, g. Svetina in še bi se kdo našel. V primerjavi s starejšimi "mački" na RTV ne opazim razlik, čeprav sem poslušal na ustanovni seji vašega dolgoletnega sodelavca g. Hribarja, kako je ta novi sveži kader nizko žalil in zaničeval. Človek si ne more misliti, da eni hočejo biti vedno prvi in v ospredju, pa še takrat, ko bi že zdavnaj morali zapustiti to hišo bodisi za v pokoj ali mislijo, da brez njih ne bo TV! S strahom in nezadovoljstvom pričakujem, kaj boste v jeseni z novo metlo uvedli, /.../

Spoštovana varuhinja, vi niste tega krivi, vi delate le to, za kar ste postavljeni in hvala vam za vsak vaš prijazen odgovor.«

ODGOVOR VARUHINJE

Iskreno se vam zahvaljujem za poslano mnenje o oddajah. Veseli me, da razumete mojo vlogo, sama pa sem zelo vesela utemeljenih mnenj gledalk in gledalcev, saj so ustvarjalcem in odločevalcem lahko v pomoč pri snovanju programa.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Shod upokoјencev v dnevnoinformativnih oddajah, 31. 5.: premalo/nič o shodu

Trije poslušalci so se pritožili glede poročanja o 5. shodu upokoјencev, 31. maja. V odzivih so napisali, da je bilo v dnevnoinformativnih oddajah premalo oziroma nič informacij o protestu. Iz odzivov:

»Včeraj, 31. 5., je v Ljubljani potekal velik shod upokoјencev v organizaciji zavoda 1. oktober. Na vašem radiu pri dveh osrednjih poročilih tega dne, in sicer ob 18.30 in ob 22. uri, o shodu nisem slišal niti besede. Meni se to zdi precej neprofesionalno, da o tako velikem dogodku niste poročali. Lepo prosim za pojasnilo.« (V. V.)

»Spet imam pritožbo. Tokrat se pritožujem zaradi neporočanja o protestu upokoјencev v poročilih ob 22h, na Radiu Slovenija, 31. 5. 2023. Ves dan sem bil od doma. Na poti domov sem

v avtu poslušal poročila, ki naj bi zajela najbolj pomembne dogodke dneva. Zanimalo me je, kaj je bilo z napovedanim shodom v Ljubljani. Pa nič. Niti besede o tem! Nič o vsebini govorov, nič o številu protestnikov. Nič. Kot da se tisoči ljudi ne bi zbrali na protestu sredi Ljubljane. Se vam zdi to v skladu s poslanstvom javne RTVS in v skladu z Zakonom o RTVS, v katerem je govora tudi o informiranju javnosti? Ali javnost o tako množičnem protestu ne zasluži informacije?» (K. E.)

»Posredujem vam protest zaradi neprofesionalnega in nekorektnega poročanje ob zadnjem protestu v podporo upokoјencev! Tako poročanje javnega medija ni na ravni, kot bi ga od njega pričakovali. Še posebej prvega radia in njegove informativne oddaje, tako na dan dogodka kot v jutranji kroniki naslednjega dne ob 7. uri.

Protestniki so se 31. maja zbrali že ob 15. uri pred sedežem RTVSLO in po pohodu skozi mesto nadaljevali ob 16.05 na Trgu republike. V Dogodkih in odmevih ob 15.30 pa o tem niti besede – kot da niso videli oz. slišali dogodka. Za njega so lahko tudi že pred tem izvedeli, zato ni opravičila, da je protest trajal še v času oddaje.

V osrednjem radijskem dnevniku ob 18.30 in Zrcalu dneva ob 22. pa le o nekem incidentu, ki naj bi se zgodil v bližini medijske hiše. In nič o vsebini oz. glavnih sporočilih protesta! /.../ Povsem je torej izostalo poročanje o vsebini protesta. To kaže na neprofesionalnost in/ali celo politično instrumentaliziranost poročanja. /.../ Kot vsi demokrati in pristaši pravne države tudi sam obsojam napade na novinarje in jih ne ločujem po barvi. Če ne štejem neka pavšalna, splošna obsojanja nasilja in sovražnega govora se imenovani urednik ni oglasil niti z enim stavkom, ko je bil pred letoma fizično napaden kamerman in večkrat verbalno novinarji Nove 24TV, ter je prihajalo do cele vrste incidentov s strani militantnih anarhistov. /.../ In če smo že pri preteklih protestih. Javna hiša se tudi ni kritično distancirala od neprijavljenih protestov kolesarjev in to, da ni bila zagotovljena redarska služba. To slednje ima (in je dejansko tudi imela) vrsto negativnih posledic – tako na javni mir in red, imetje meščanov in njihovo varnost.(A. M.)

Odgovorni urednik Radia Prvi Danijel Poslek

Sprva želim poudariti, da je odločitev o tem, katere dogodke (in kako) novinarsko zabeležimo, stvar avtonomne uredniške presoje. Tako smo v informativnem programu Radia Slovenija sprejeli odločitev, da protest upokoјencev pokrijemo tudi glede na jasen kriterij morebitnih novih elementov pri vsebinski vrednosti. Ne glede na to pa poudarjam, da protestom upokoјencev v preteklih mesecih ni bila namenjena nič manjša pozornost kot podobnim protestom pred časom. O protestu, vsebini, udeležencih in sporočilih smo tako poročali:

- 1. 2. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 1. 3. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 1. 3. Zrcalo dneva; povzetek dogajanja
- 31. 3. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 24. 4. Dogodki in odmevi; poročilo o zbiranju podpisov pod novelo zakona
- 26. 4. Radijski dnevnik; o zbiranju podpisov
- 3. 5. Druga jutranja kronika; napoved protestnega shoda
- 3. 5. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja na protestu
- 3. 5. Zrcalo dneva; povzetek dogajanja na protestu

- 31. 5. Radijski dnevnik; o verbalnih napadih na novinarje
- 1. 6. Dogodki in odmevi; odziv P. Ruparja na incident

Iz zapisanega lahko sklenem, da je bila protestom namenjena zadostna pozornost, nikakor manjša od pozornosti preteklim protestom.

Še enkrat pa poudarjam, da je uredniška odločitev za vse proteste jasna in v skladu z njo sočasno s trajanjem protestov zmanjšujemo količino poročanja o njih. Še vedno pa proteste spremljamo in v primeru novih, drugačnih sporočil, ki so v javnem interesu, o njih tudi poročamo.

Ker več pritožnikov omenja kolesarske proteste izpred dveh let, naj dodam, da smo povsem enako politiko zasledovali tudi takrat. Skupaj s trajanjem protestov smo zniževali poročanje o njih, razen, če bi dogodek sam narekoval drugače. V primeru teh protestov se to praviloma ni zgodilo in tako smo zabeležili več mesečno obdobje, ko o teh protestih sploh nismo poročali.

ODGOVOR VARUHINJE

Pojasnilu odgovornega urednika Prvega dodajam, da kljub incidentom ti v poročanju ne bi smeli zasenčiti vsebine protesta. Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija namreč v točki 1.8 med drugim pravijo:

»Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če:

- a. ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev;
- b. vsebujeta nepomembne podatke na račun najpomembnejših dejstev;
- c. nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce;
- d. poročevalec uporablja besede ali prijeme, ki kažejo na njegovo pristranskost."

Zoženje poročanja na incident torej pomeni, da Pravilnik o poklicnih merilih ni bil dosledno spoštovan.

Poročanje o prvi obletnici vlade v Prvi jutranji kroniki, 1. 6.

Poslušalec J. T. pa se je odzval na poročanje Radia Prvi, 1. junija:

»Pišem pritožbo na poročanje vašega prvega radijskega programa v Prvi jutranji kroniki, danes, 1. 6. ob 5.30. V tej jutranji oddaji so vaši novinarji nekritično in neobjektivno poročali o včerajšnjih dogodkih. V teh kratkih poročilih smo trikrat slišali izjavo dr. Goloba, izjavo Mesca in Fajonove. Niti besede niso (niste) poročali o izjavah opozicije. T. C. je nekritično poročal o delu vlade. Nič ni govoril, da imamo najvišjo inflacijo od vseh držav v evro območju. Nič ni poročal o druginji hrane, ki je v zadnjem mesecu najvišja v Evropi. Nič ni omenil, kaj se dogaja s cenami v tisti košarici živil, ki jih je vlada izvajala nekaj mesecev v lanskem letu. Poroča pa, da bo vlada ukrepala proti druginji, ne pove pa kako? Nič ni poročal, da imamo najnižjo gospodarsko rast v Evropi in da smo jo imeli pred dobrim letom najvišjo. Nič ni poročal, da je ta vlada spremenila zakon o dohodnini in da imamo najvišjo obdavčitev plač v Evropi itd. Še posebno je zanimivo, da /.../ kot kaže, ne ve, da so v zadnjem letu čakalne vrste v zdravstvu drastično podaljšale, da gre mnogo več denarja za zdravstvo, da se korupcija v zdravstvu ne zmanjšuje itd. /.../

Drugo, kar me je zmotilo, je poročilo, da so protestniki ogrožali včeraj pred RTV novinarje. To je /.../ Zakaj niso (niste) poročali o konkretnih dejanjih? In če se spomnim dve do tri leta nazaj, so

bili novinarji na neprijavljenih protestih res ogroženi, a takrat o tem niste poročali v jutranjih oddajah.»

Odgovorni urednik Radia Prvi Danijel Poslek

Zavrnit moram očitke, da so novinarji nekritično in neobjektivno poročali o (včerajšnjih) dogodkih. Drži sicer, da smo v Prvi jutranji kroniki 1. 6. 2023 povzemali oceno predsednikov koalicijskih strank o minulem prvem letu vladanja, a potrebno je poudariti, da smo že dan prej temeljito poročali tudi o zelo kritičnih stališčih opozicijskih strank. Te so lahko poslušalke in poslušalci slišali v osrednji informativni oddaji Druga jutranja kronika. V naših vsebinah ste tako lahko slišali tako Jožeta Horvata (NSi) kot Aleša Hojsa (SDS). Oba sta bila tudi gosta celo urne oddaje Studio ob 17h na Prvem. In v teh vsebinah so kritično govorili ravno o temah, ki jih poslušalec omenja (druginja, gospodarska rast, inflacija ipd.) Tako je bila obletnica vlade zelo celovito predstavljena v različnih informativnih oddajah in programskih pasovih.

Glede poročila o protestnikih pa lahko zapišem le, da se mi ocena o »blebetanju« zdi žaljiva. Poročali smo namreč o konkretnih dejanjih, enako kot smo to storili po nasilnih protestih na Trgu republike pred dvema letoma.

Mnenji

O programu in glasbi ob nedeljah zvečer

»Sem vaša poslušalka in vseč mi je vaš program, izredno zanimive so teme v vaših oddajah, vendar bi v nedeljo zvečer želela poslušati kaj drugega kot jazz rubriko. Na primer kakšno dobro stand up komedijo.« (I. S.)

O spremembi termina Svetovalnega servisa

Poslušalka **B.** se je po telefonu "pritožila" zaradi spremenjenega jutranjega programskega pasu na Prvem oz. ker so premaknili Svetovalni servis. Povedala je, da je razočarana in nezadovoljna, prejšnji termin ji je bolj ustrezal.

II. ARS

Dostop do zvočne knjige Pomladni dan Cirila Kosmača

Poslušalec **B. B.** se je obrnil na varuhinjo z vprašanjem, kje lahko poslušá prve tri dele zvočne knjige Cirila Kosmača Pomladni dan.

»Zamudil sem prve tri dele knjige Ciril Kosmač: Pomladni dan. Je kje možno še to poslušati? Poskusil sem se naročiti na podkast (z gumbom spodaj), vendar to ne deluje, na spletni strani pa pod "Vse epizode" pokaže samo eno, trenutno je to 4/32. Poskusil sem tudi poiskati ta podkast v aplikaciji za pokaste, a brez uspeha.« (B. B.)

Odgovorna urednica Programa Ars Ingrid Kovač Brus

Posamezna poglavja zvočnih knjig, ki jih objavljamo v oddaji Odprta knjiga, so na spletu dostopna le tri dni. Tak je dogovor z založniki (ZKP RTV SLO in imetniki avtorskih pravic) in na to tudi poslušalce ves čas opozarjamo. Celotno zvočno knjigo pa si poslušalec lahko naroči pri naši založbi. Veseli smo njegovega zanimanja za Pomladni dan Cirila Kosmača, na to zvočno knjigo smo tudi mi še prav posebej ponosni.

Vodja ZKP RTV SLO Mojca Menart

Pojasnili odgovorne urednice naj še dodam, da je prek sistema Audibook knjiga na voljo za izposajo v tistih slovenskih knjižnicah (v okviru letne redne izposojnine), ki so se vključile vanj (mislim, da je to že večji del vseh slovenskih knjižnic), pri nas pa je na portalu zkp.rtv slo.si.

DODATNO POJASNILO VARUHIJNE

Če boste pozorni na sprotno predvajanje zvočne knjige, si boste vse prihodnje dele lahko zagotovili sproti. Na povezavi [ZKP](#) pa je možen nakup zvočne knjige v celoti ali samo prvih treh delov (cena vsakega je 0,32 evra).

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Nenamerna napaka v članku o ukrajinski evakuaciji na reki Dneper

Bralec K. E. je opozoril na napako v članku na rtv slo.si:

»Spet ima pritožbo v zvezi s strokovnostjo poročanja o vojni v Ukrajini. Tokrat na portalu MMC (<https://www.rtv slo.si/svet/vojna-v-ukrajini/v-ukrajini-po-razstrelitvi-dela-jezu-nova-kahovka-zaradi-poplav-odredili-evakuacijo/670784>). Avtor članka ne loči, kaj je levi in kaj desni breg reke in ne pozna slovenskega imena za reko, o kateri piše. Iz te zmede tudi izhaja, da avtor ne ve, kateri breg kontrolira ruska in kateri breg ukrajinska vojska. Z levega brega reke zagotovo ne bodo evakuirali ljudi v mesto Kherson, ker je most porušen. Prosim za pojasnilo, zakaj javna RTVS dopušča, da ne dovolj izobraženi in strokovno podkovani "novinarji" pišejo članke za portal MMC.«

Uredništvo MMC RTV SLO

Pošiljamo pojasnilo glede pritožbe bralca o prispevku: <https://www.rtv slo.si/svet/vojna-v-ukrajini/v-ukrajini-po-razstrelitvi-dela-jezu-nova-kahovka-zaradi-poplav-odredili-evakuacijo/670784>. V prispevku je res prišlo do nenamerne napake, ki smo jo odpravili in dodali pojasnilo: »V prvotni objavi na Instagramu, vključeni v novico, smo napačno navedli podatek, da poteka ukrajinska evakuacija na "levem bregu reke Dneper", kar je napačno, saj Ukrajina nadzoruje desni breg reke Dneper. Napako smo popravili in se zanjo opravičujemo.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Zahvaljujem se vam za opozorilo, ki je prispevalo k odpravi napake. Ob tem dodajam, da se napake dogajajo tudi najbolj izobraženim in strokovno podkovanim novinarjem. Da v tem primeru ni šlo za nestrokovnost, kažejo ostale pravilne navedbe v prispevku, napaka se je namreč zgodila samo v objavi na Instagramu. Zato je vaša obtožba, da »javna RTVS dopušča, da ne dovolj izobraženi in strokovno podkovani "novinarji" pišejo članke za portal MMC,« neutemeljena. Uredništvo je na napako tudi ustrezno opozorilo – z ločenim opozorilom na koncu prispevka – in se zanjo primerno opravičilo. Bom pa uredništvu priporočila, da ob objavah navede tudi čas spremembe objave, s čimer bodo spremembe še bolj transparentne.

»Nedopustna amerikanizacija« v članku o izginuli podmornici

Bralca **V. V.** je zmotilo, ker so v članku o izginuli podmornici velikost te primerjali oziroma opisali z velikostjo tovornjaka:

»V članku "Izginila turistična podmornica, namenjena ogledom razbitin Titanika", je takoj v podnaslovu navedeno: "Pogrešana podmornica je velikosti tovornjaka". To je povsem ameriški pristop v izogib uporabi merskih enot, ki na slovenskem in širše po Evropi nima kaj iskati; še zlasti, ker Američani pojem "tovornjak" uporabljajo za povsem drug tip vozil, kot so tovornjaki po Evropi. Standard (evropski in mednarodni), je metrični in zahtevam, da se tega tudi držite, sicer lahko za enote začnemo uporabljati tudi banane, ali pa Miley Cyrus in vse drugo, kar nam zapaše.«

Uredništvo MMC RTV SLO

Zapis se ne nanaša na mersko enoto, ampak gre za primerjavo velikosti. Primerjava s tovornjakom je namenjena zgolj temu, da si laik lahko lažje predstavlja, kolikšna je podmornica.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da je uredništvo primerno pojasnilo, zakaj je velikost podmornice primerjalo z velikostjo tovornjaka in ne zapisalo v metrih. V publicistični zvrsti jezika so takšne primerjave dovoljene, seveda v primerih, ko ni pomembna točna velikost, izražena v metrih ali drugih merskih enotah, temveč ko želi uredništvo s primerjavo s splošno znanim predmetom le ponazoriti velikost tako, da bo ta razumljiva najširšemu krogu bralcev. Tako denimo večkrat zasledimo, da neko velikost primerjajo z velikostjo nogometnega stadiona. Ali pri odpiranju nove sončne ali vetrne elektrarne namesto (ali poleg) moči v megavatih zapišejo ali povedo še, za oskrbo koliko gospodinjstev zadošča. Publicistični jezik ni znanstveni ali strokovni jezik, ki je namenjen strokovni javnosti. Publicistična zvrst jezika je namenjena zelo široki in raznoliki javnosti, zato je nujno težje razumljive pojme ponazoriti z vsem razumljivimi primerjavami. V primeru podmornice bi sicer lahko navedli tudi, da je dolga sedem metrov, kot je zapisal eden od slovenskih medijev. V tem primeru bi bilo to boljše kot primerjava s tovornjakom.

Kje je posnetek pogovora v Odmevih z v. d. direktorja TV Slovenija Urošem Urbanijo

Uporabnica **M. R.** je v odzivu napisala, da na portalu rtv slo.si ne najde posnetka pogovora z v. d. direktorja TV Slovenija Urošem Urbanijo, ki je gostoval v Odmevih, 22. junija.

»Danes, 24. 6., nisem našla posnetka pogovora ne med najbolj brani in ne med najbolj komentiranimi na MMC. Prosim, da preverite, če je to pravilno. Ne morem verjeti, da tega pogovora ni med najbolj brani ali med najbolj komentiranimi. Se morda ustvarjalci MMC zavestno omejujejo, da jim morda ne bi bilo potrebno objaviti njim nevšečne komentarje? Če je že bil ta pogovor in tako izveden, zakaj ga potem ni v teh rubrikah? N1 recimo ima še danes objavo z vsemi komentarji, kjer jih pa zelo malo podpira Berganta in dejanja novinarke, ki je prejela odpoved. Zato imam zgoraj napisane dvome.«

ODGOVOR VARUHINJE

Posnetek pogovora z v. d. direktorja TV Slovenija Urošem Urbanijo v Odmevih je vključen v [članek](#). Pod člankom, v katerem je tudi prispevek iz Dnevnika, je 96 komentarjev uporabnikov. To ni malo, ni pa tudi zelo velika številka. Tako ima denimo 25. 6. pri najbolj branih prispevkih peti najbolj brani prispevek (po pet jih uredništvo uvrsti na prvo stran) 212 komentarjev. Tudi na [rtvslo.si](https://www.rtv slo.si) je prispevek objavljen, prav tako posnetek Odmevov.

O ažuriranosti poročanja MMC-ja o pohodu skupine Wagner proti Moskvi

Bralec **E. K.** je v odzivu zapisal, da spletni portal MMC RTV SLO ni ažurno poročal o pohodu skupine Wagner proti Moskvi:

»Danes ponoči (s 23. na 24. junij) smo lahko na družbenih omrežjih in v tujih medijih tako rekoč v živo spremljali razburljivo, zgodovinsko dogajanje v Rusiji, vezano na pohod skupine Wagner proti Moskvi. Tudi nacionalne RTV-hiše sosednjih držav so o tem ažurno poročale. Na MMC pa dopoldne o tem nisem zasledil še nič. Ali ni naloga javne RTVS ažurno obveščati Slovence? Se vam zdi odzivni čas portala MMC primeren za leto 2023, ko lahko informacije dobimo tako rekoč v živo? /.../ Mislim, da imamo plačniki RTVS naročnine pravico do ažurnega poročanja in obveščnosti.«

Uredništvo MMC RTV SLO

Navedbe bralca ne držijo. Novico s prvimi izjavami Jevgenija Prigožina smo imeli objavljeno v petek pred zaključkom redakcije, torej ob 23.21: <https://www.rtv slo.si/svet/vojna-v-ukrajini/prigozin-obtozil-rusko-vojsko-za-napad-na-skupino-wagner-kremelj-navedbe-zavraca/672813>.

Svežo novico z vsem nočnim dogajanjem, ki smo jo čez dan dejavno spremljali, celo z aplikacijo MMC v živo, pa smo v soboto, 24. 6., objavili ob 7.43. <https://www.rtv slo.si/svet/evropa/akcija-wagnerja-tako-naglo-koncana-kot-se-je-zacela-prigozin-se-po-dogovoru-seli-v-belorusijo/672907>.

Čez dan smo objavili tudi več člankov z mnenji analitikov, tako da je bil poskus upora »pokrit« z različnih vidikov. Na MMC-ju nimamo nočnih dežurstev, redakcija deluje od 6.00 do 24.00.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Iz odgovora uredništva in iz objav na MMC je razvidno, da so se v uredništvu MMC-ja primerno – in skladno s kadrovskimi zmožnostmi – odzvali na dogajanje v Rusiji. Na njihove objave so se množično odzivali tudi bralci, saj se je pod člankom (z več dodanimi članki), ki so vam ga na [povezavi](#) dodali v odgovor, 24. 6. od 8. ure zjutraj do zvečer zbralo več kot 1300 komentarjev uporabnikov. V zbirnem članku na MMC so tudi izseki dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija (Prvi dnevnik, Dnevnik), v katerih so tudi prispevki in javljanja v živo dopisnice Vlaste Jeseničnik iz Moskve. Tudi TV Slovenija se je na pohod Wagnerjeve skupine proti Moskvi odzvala primerno, saj je temu prilagodila vse dnevnoinformativne oddaje tako, da je podaljšala čas za poročanje in podrobnejšo osvetlitev dogajanja v Rusiji. Med drugim tudi z neposrednim javljanjem dopisnikov iz Moskve, Ukrajine in Washingtona. **Zato menim, da je vaša ocena o tem, da je bila RTV Slovenija glede dogajanja v Rudiji neažurna, neutemeljena.**

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Varuhinja je prejela 24 odzivov uporabnikov glede komentiranja na spletni strani rtvslo.si. Večinoma so izražali nezadovoljstvo in nestrinjanje glede umika oziroma izbrisa komentarjev in opozarjali, da niso dobili pojasnila s strani moderatorjev, zakaj je bil njihov komentar umaknjen. Varuhinja je uporabnike največkrat napotila na moderatorje, ki so uporabnikom dolžni pojasniti, zakaj so določen komentar izbrisali oziroma onemogočili. Uporabniki so se pritoževali tudi nad uvedbo nadzora in blokiranjem uporabniškega imena. V nadaljevanju navajamo nekaj primerov odzivov.

Morebitna ranljivost portala MMC RTV SLO

Uporabnica K. je v odzivu izrazila skrb za varnost na spletu in opozorila na morebitno ranljivost portala rtvslo.si.

»V MMC portalu rtvslo.si sem odkrila ranljivost, kjer lahko zlonamerna oseba skrije poljuben komentar.

ZAKAJ RAZISKOVANJE IN ZAKAJ ZARADI ENEGA BUGA POVZROČAM PANIKO?

Menim, da proruski komentarji pod članki dobivajo nesorazmerno število zvezdic. To mi je glede na splošno mnenje javnosti o ruski agresiji dišalo po manipulaciji. Zato sem šla in preučila spletno stran. Načeloma mi je vseeno, kaj bi se dogajalo na nekem zasebnem mediju. Ker pa govorimo o javnem mediju, pa je pomembno, da se platforma ne zlorablja za zasebno propagando. Predvsem pa zato, ker so komentarji tako pomembni. Sama dostikrat niti ne preberem celega članka in skočim direktno na komentarje. Verjamem, da je kar velik del Slovencev, ki berejo članke na podobne načine.

O RANLJIVOSTI:

Spletna stran ima očitno iz zgodovinskih razlogov v ozadju poleg upvote-ov ali zvezdic tudi možnost downvote-ov, a jih ne uporablja. Če ima komentar negativno število zvezdic, se na spletni strani ne pokaže. Komentarje se lahko downvota s spodnjo komando.

```
curl -X POST https://api.rtvlo.si/comments/comment/<id komentarja>/rating?rating=down
```

KAKO JE RANLJIVOST MOŽNO IZKORISTITI ZA PROMOVIRANJE RUSKE AGRESIJE:

Vsi članki, ki se tičejo vojne v Ukrajini, so moderirani. Primer: Proruski in proukrajinski hkrati komentator objavita svoje komentarje. Moderator po 10 minutah odobri oba komentarja. Tretja oseba skriva vse proukrajinske komentarje še za dodatno uro. Tako proukrajinski komentator ne posumi v manipulacijo, saj misli, da moderator pač potrebuje več časa. V tem času proruski komentar dobiva zvezdice. Ker so komentarji z največ zvezdicami na vrhu, komentarja, ki je prišel z zamudo, sploh nihče ne bo prebral in mu posledično tudi ne bo namenil zvezdice.

OSTALE MOŽNE ZLORABE

Poleg izkoriščanja omenjene ranljivosti lahko manipulativni moderator, brez da je opažen, sam izvaja isto strategijo. Še vedno pa ne moremo izključiti možnost "kopriv". Dovolj je 300 usklajenih oseb, ki si medsebojno dajejo zvezdice in tako izvajajo propagando.

PREDLOGI UKREPOV:

- /.../

- Ukinite komentiranje. Preprosto je preveč možnosti za zlorabe. To je to naredil recimo že Siol, saj komentarji že dolgo ne služijo več namenu: <https://siol.net/novice/kolumne/komentiranje-brez-smisla-607315>

- /.../ Znebite se sovražnega govora, propagande, manipulacij, očitkov o manipulaciji, pa še moderatorje s tem razbremenite in lahko počnejo kakšno bolj koristno delo. /.../« (K.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Najlepša hvala za opozorilo in skrb za varnost na spletu. Vašo pripombo sem posredovala pristojnim na MMC-ju. Iz **uredništva** so mi sporočili:

»Moderatorji s predmoderacijo ne vplivamo na časovni vrstni red objav uporabniških vsebin, kar je bila pripomba. Gre za tehnično pomanjkljivost, pravi naslov za rešitev je tehnična služba.«

Kmalu zatem sem prejela še odgovor **tehnične službe**:

"Smo raziskali prijavo. Down voti so bili sicer še vedno omogočeni, v bazi pa jih nismo zaznali. Tako da zlorabe ni bilo, vsaj ne v zadnjih mesecih. Zadnji down vote je bil 13. 4. 2023 in to samo eden. Down vote smo že izklopili."

Pomanjkljivosti v kodi so torej odpravljene.

Glede ukinitve komentiranja vam najprej posredujem nekaj podatkov. **Vodja moderatorjev** pojasnjuje:

»Leta 2020 smo bralce pozvali, da sodelujejo v anketi in nam posredujejo svoje mnenje o uporabniških vsebinah. Odzvalo se je približno 60 uporabnikov, njihovi odgovori so bili relativno obsežni, saj smo jih prosili, da na vprašanja odgovorijo kritično in argumentirano.

Na vprašanje, ali podpirajo ukinitve komentiranja, se jih je okvirno 70 % odzvalo negativno oz. smatrajo, da naj ta storitev ostane, približno 15 % jih je bilo za ukinitve, ostalih 15 % je bilo

neopredeljenih in so predlagali različne modifikacije (neanonimno, preverjanje prek sms-a itd.). Rezultate smo takrat predstavili tudi Programskemu svetu, ki je podprl, da ta storitev ostane na voljo uporabnikom in bralcem portala.

Pri tem vsako leto uvajamo novosti, tehnično izpopolnjujemo storitev, verjetno bomo prvi v Sloveniji pričeli tudi z uporabo umetne inteligence na tem področju, ki se v tujini že s pridom uporablja (New York Time, Washington Post, Wall Street Journal itd).

Uporabniške vsebine oz. možnost komentiranja ponujajo tudi primerljivi mediji in javne radiotelevizije:

BBC: <https://www.bbc.com/news/business-65240749>

ORF: <https://debatte.orf.at/>

ZDF: <https://www.zdf.de/nachrichten/zdfheute-live/geheimdokumente-usa-ukraine-video-100.html> itd.

Drugi mediji:

NYT: <https://www.nytimes.com/2023/04/11/world/asia/south-korea-leaked-pentagon-documents.html>

El Pais: <https://elpais.com/internacional/2023-04-11/italia-decreta-el-estado-de-emergencia-migratorio-durante-seis-meses.html>

The Washington Post: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2023/04/10/leaked-documents-ukraine-counteroffensive/>

The Guardian: <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2023/apr/11/succession-connor-wedding-logan-most-important-episode>

Frankfurter Allgemeine Zeitung: <https://www.faz.net/aktuell/rhein-main/graefenhausen-deutsche-spediteure-froh-ueber-fernfahrerstreik-18814203.html> itd.

Trenutno smo blizu 16 milijonov objavljenih uporabniških vsebin (pred leti smo ponujali tudi platformo za pisanje blogov), po vseh odzivih smo v slovenskem medijskem prostoru in glede na število aktivnih uporabnikov na vrhu po kvaliteti storitev. Vsekakor vedno ostaja prostor za izboljšave, izzivi so del vsakdana in delo ni nikoli dokončano, predvsem pa cenimo vsak odziv, ki je kritičen in konstruktiven.«

V. d. vodje MMC RTV SLO **Anže Ančimer** pa dodaja:

»Vse to je bilo že na razpravi Programskega sveta, ki je takrat sprejel odločitev, da se komentarji ne ukinejo, temveč se skrijejo. Upoštevali smo tudi mnenje takratne Varuhinje pravic (da mora biti uredniška vsebina v ospredju ter da se komentarji »nekoliko skrijejo«). Za to je poskrbljeno in si uporabnik, če želi brati in sodelovati v komentiranju, sam razkrije komentarje. Lahko si komentarje odpre in jih ima stalno odprte – to je prepuščeno uporabniku, ki se zavestno odloči, kakšno možnost bo izkoristil.

Menim pa, da je naše moderiranje komentarjev na najvišjem možnem nivoju v celotni državi, saj smo edini, ki skrbimo za moderacijo tako na spletni strani in pa tudi na družbenih omrežjih. Za to imamo najete zunanje sodelavce in vodjo, ki koordinira, planira in aktivno sodeluje pri izboljšavah orodja za komentiranje. V tem trenutku je v zaključni fazi avtomatska zaznava sovražnega komentiranja, ki bo tiste najtežje kršitve takoj zaznala in jih umaknila v predmoderacijo.

Če komentiranje opustimo, zmanjšamo interaktivnost in posledično zmanjšamo branost portala. Imamo prek 639 tisoč mesečnih bralcev in uporabnikov naših storitev.«

Kot varuhinja pravic uporabnikov **podpiram ohranitev možnosti komentiranja, ker je to zelo demokratična oblika izražanja in izmenjevanja mnenj. Podpiram pa moderirano komentiranje, pri čemer moderatorji (administratorji) pri komentarjih preverjajo spoštovanje Priporočil za komentiranje.** Moderiranje je zaradi velikega števila komentarjev sicer zelo obsežno in zahtevno, vendar menim, da je za javni medij primerno, da temu nameni določene kadrovske in denarne vire, saj se tem omogoča vsebinsko in strpno izmenjavo mnenj in stališč in zelo zmanjša možnosti zlorab.

Siol je ukinil komentiranje iz drugih razlogov.

Predlogi za izboljšanje kakovosti MMC-foruma

Uporabnik **M. M.** se je pritožil nad moderiranjem na MMC-ju in hkrati podal predlog za izboljšanje forumov:

»/.../ Za začetek bi kakovost forumov močno izboljšala kakovost moderiranja. Za namene moderiranja, ki ni in ne sme biti cenzura, ampak upoštevanje v naprej znanih pravil komentiranja, se bi lahko uporabilo sodobne tehnologije umetne inteligence. Tu se lahko pogovorite s svojimi IT strokovnjaki, kako bi te tehnologije lahko v bodoče realizirali. Za druge možnosti izboljšav bi se lahko odprl forum, kjer bi uporabniki napisali svoje predloge. Možnosti izboljšav je veliko, da pa ne bom samo kritiziral, bom tudi pohvalil. Nekatero druge funkcionalnosti, npr. MMC 365, so izvedene vrhunsko.«

ODGOVOR VARUHINJE

Glede brisanja komentarjev in uporabe sodobne tehnologije posredujem pojasnilo v. d. vodje MMC **Anžeta Ančimerja**:

»Menim, da je naše moderiranje komentarjev na najvišjem možnem nivoju v celotni državi, saj smo edini, ki skrbimo za moderacijo tako na spletni strani in pa tudi na družbenih omrežjih. Za to imamo najete zunanje sodelavce in vodjo, ki koordinira, planira in aktivno sodeluje pri izboljšavah orodja za komentiranje. V tem trenutku je v zaključni fazi avtomatska zaznava sovražnega komentiranja, ki bo tiste najtežje kršitve takoj zaznala in jih umaknila v predmoderacijo.«

Za pohvalo rtv 365 pa se vam zahvaljujem.

Gre res za »neposredno brisanje komentarjev«?

Uporabnik **G. H.** v odzivu napisal, da se kljub obvestilu, da je bil komentar uspešno oddan, ta ne vidi v njegovem osebem profilu, niti ni viden moderatorjem:

»Na portalu MMC naj bi bilo omogočeno komentiranje prispevkov, ob spoštovanju pravil. V določenih rubrikah je na delu moderiranje, kjer subjektivno posamezniki odločajo o objavah komentarjev. Prav tako obstaja različica, kjer komentator ob oddaji komentarja dobi obvestilo

"Vaš komentar je bil uspešno oddan", komentarja pa ni nikjer med komentarji, niti ni viden v osebnemu profilu. Na delu je neposredno brisanje komentarjev, saj tovrstnih komentarjev ne vidijo niti moderatorji in je tak komentar neposredno izbrisan ob oddaji. Prosim za razjasnitev zadeve. V bran demokraciji in svobodi govora, bi vam kot varuhinji predlagal, da se zavzamete proti kakršnekoli omejevanju svobode govora in omogočitvi kakršnihkoli zapisov. V RS obstaja vsa potrebna zakonodaja za sankcioniranje npr. sovražnega govora, postopke eventualne razžalitve rešujejo sodišča ... Že sam zapis v pravilih, da RTV Slovenija ne sprejema odgovornosti za zapisano v komentarjih, bi verjetno zadostoval. Predlagam vam, da se zavzamete proti kakršnekoli omejevanju svobode govora saj verjamem, da smo komentatorji sposobni prevzeti odgovornost za svoje izjave.«

Da bi lahko preverila, zakaj ne more oddati komentarja, je varuhinja uporabnika pozvala, da ji dovoli posredovanje svojega uporabniškega imena administratorju.

Administrator MMC RTV SLO

Uporabnik je bil maja dodan pod nadzor zaradi kršenja pravil (neprimerno komentiranje izven teme). Nadzor pomeni, da moramo vse komentarje pred objavo pregledati in odobriti, tako da niso objavljeni takoj zatem, ko jih napiše in odda, temveč z zamikom, čeprav piše, da je bil komentar uspešno oddan. Komentarji, ki niso v skladu s pravili, pa niso objavljeni.

Je pa imel ta uporabnik tudi danes objavljenih kar nekaj komentarjev, a z zamikom. Najbolje je, da se obrne na nas in napiše točno, pod katero novico in za kateri komentar ga zanima neobjava.

ODGOVOR VARUHINJE

Upam, da ste s pojasnilom zadovoljni. V [pravilih](#) tudi piše vse o pravilih pisanja in umikanja komentarjev. S pisanjem primernih komentarjev se nadzora lahko kmalu znebite.

(Ne)utemeljeno brisanje komentarjev?

Uporabnik **G. J.** je v odzivu napisal, da se mu zdi, da je v zadnjih letih izbranih več komentarjev kot prejšnja leta:

»Zanima me, kaj se dogaja na RTV, zakaj je toliko komentarjev na MMC v zadnjih par letih izbranih, prej pa ni bilo tako? Tega ne opažam samo pri sebi, pač pa tudi pri ostalih, povsem konstruktivnih, malo kritičnih komentarjih. Ne bi rekel, da bi bil žaljiv, diskriminatoren ali karkoli podobnega, kritičen sem pa pač lahko pa tudi, če kritiziram vašo hišo. Vedno sem se držal pogojev tega portala in imam svoj uporabniški račun že več kot 15 let (še danes je prijavljen na Email.si, če se ga še spomnite). Vedno brez težav, zdaj pa že nekaj časa opažam, da so moji komentarji izbrisani. In ne samo moji. Zelo me moti ta poseg v svobodo govora, saj sem mnenja, da je neutemeljen. Nočem svoje pritožbe pošiljati v Evropo, a tudi tja se bom pritožil, če bo potrebno. Cenzura na RTV je postala pač nevzdržna. Človek prebere dober komentar, kritičen in realen, čez dve minuti ga ni več. Ne vem, meni se zdi to poseg v svobodo govora pa četudi smo anonimni na portalu.«

ODGOVOR VARUHINJE

Na rtv slo.si je umaknjenih zelo malo, manj kot 1 odstotek komentarjev.

Glede umikanja velja: pravica do izražanja mnenj je res ustavna pravica, vendar ne neomejena. Ko ste na rtv slo.si odprli uporabniški račun, ste se strinjali s Pogoji komentiranja, ki so objavljeni [tukaj](#). S tem ste se vsi uporabniki zavezali, da boste spoštovali vse tam navedeno in da v primeru kršitev teh pravil administratorji lahko začasno dajo uporabniški račun v predmoderacijo, kar pomeni, da pregledajo vsak komentar pred objavo. S tem varujejo ostale uporabnike pred neprimernimi, nevsebinskimi, hujskaškimi ... komentarji. Kot tudi vas pred podobnimi komentarji drugih uporabnikov.

Da je to primerna oblika varovanja pravic uporabnikov, je na pritožbo enega od uporabnikov že pred nekaj leti ugotovil tudi Varuh človekovih pravic.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Dirka po Sloveniji: zakaj so vsi napisi v angleškem jeziku?

Gledalec **A. Z.** je varuhinjo vprašal, zakaj so napisi v TV-prenosu Dirke po Sloveniji v angleškem jeziku in ne (tudi) v slovenskem.

»TV-prenosi dirke po Sloveniji so vse boljši in primerljivi s tujimi dirkami tega nivoja. A čemu se ustvarjalci prenosa sramujejo slovenščine?! Vsi opisi so v angleščini - to pomeni, da je tistim, ki je ne obvladajo, TV-prenos 'kr neki'. Škoda in kar sram me je tega zanikanja slovenščine - in to v javni rabi na javni televiziji!«

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala za vašo pripombo. Pogledala sem posnetek včerajšnje dirke, vendar sem v angleščini opazila samo tabelo z vrstnim redom na koncu. Komentiranje novinarjev RTV Slovenija je bilo v slovenščini. Ker sem prenos pregledala na hitro, pa sem lahko kaj spregledala, zato vas prosim, da točneje pojasnite, kaj (še) je bilo v angleščini. Vsekakor kot varuhinja zelo poudarjam pomen slovenščine, zato še enkrat hvala za opozorilo.

Gledalec je podrobneje pojasnil:

»Kar me je najbolj zmotilo, so bili napisi znamenitosti, posnetih iz helikopterja, npr. CELJE OLD CASTLE, CHURCH OF SAINT MARY OF ASSUMPTION ... Prav tako so bili uradni zapisi o dirki strogo le angleški: EARLIER TODAY, OFFICIAL START, LEADER, HEAD OF THE RACE ... in seveda RESULTS, kar ste opazili že sami. Razumem, da dirko prenaša Eurosport, a vseeno bi se zlahka napisalo npr.: ČELO DIRKE/head of the race.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Vaše pripombe sem brez vaših osebnih podatkov posredovala odgovornemu uredniku Športnega programa TV Slovenija **Gregorju Peternelu**, ki je odgovoril:

»To je mednarodni prenos, ki ga ne pripravljamo samo za slovenske gledalce. Tako kot ko produciramo in prenašamo tekme svetovnega pokala v skokih iz Planice, smučanja iz Kranjske Gore, mednarodne nogometne tekme, je vedno zahteva po grafiki v angleškem jeziku.«

Na moje dodatno vprašanje, ali ni možno/smiselno/zakonsko predpisano za predvajanje v Sloveniji dodati slovenske prevode oziroma napise v slovenščini, je odgovoril:

»To bi pomenilo dodatne kapacitete. 90 % našega programa je z grafiko v angleščini, to so mednarodni prenosi, ki imajo določene predpise.«

Kot varuhinja pravic gledalcev pa **menim, da bi morali imeti gledalci v Sloveniji dostop do vseh napisov s tekmovanj v Sloveniji v slovenskem jeziku**. Zato bom pravila, pa tudi tujo prakso v takih primerih, podrobneje preučila.

Gledalec se je odzval:

»Najlepša hvala za odgovor, ki je temeljit. Tudi meni se zdi čudno, da primerjajo prenose svetovnega pokala z dirko po Sloveniji. Kot vem, ima tam 'roko nad prenosom' zunanja agencija, ki določa pravila predvajanja. V Planici in Vitrancu je RTV SLO le najet izvajalec in mi je to razumljivo. Na Dirki po Sloveniji pa je producent RTV SLO in posledično oni določijo, kakšna bo grafika, produkcija itd. Prav zanima me končni rezultat, saj me neskončno moti 'klanjanje tujcem' pri rabi slovenščine.«

Varuhinja je pripombo gledalca poslala tudi jezikovnim svetovalcem/lektorjem, ki so se odzvali.

Lektorska koordinacija RTV Slovenija

Vsekakor lektorji pritrjujemo gledalcu, da bi moral RTV zagotoviti čim več grafik tudi v slovenskem jeziku. Sami smo o problematiki angleških zapisov v oglasnem oz. promocijskem gradivu že večkrat govorili tudi s sodelavci z oddelka za trženje oz. odnose z javnostmi in dosegli vsaj to, da se slovenski zapis ali prevod zlasti športnih prireditev (npr. Poletne olimpijske igre v Tokiu, 2020 nam. Tokyo 2020 Summer Olympics) uporablja v podnapisih, saj obstajajo močne težnje po poenotenju na angleško ime prireditev. Več o tem lahko povedo kolegi športni lektorji in lektorji z MMC-ja, saj se tam objavi največ pasic in logotipov. Seveda se primerov lotevamo posamezno, upošteva različne okoliščine rabe, težimo pa vendar k prevajanju, sploh bi moralo biti to samoumevno za občnopomenski del napisov, kot so omenjeni Results itd. Idealno bi bilo, če bi bilo mogoče pripraviti vzporedno grafično podobo, da bi slovenske napise prikazovali v Sloveniji, tujim odjemalcem vsebin pa zagotovili grafike v angleščini.

PRIPOROČILO VARUHNJE UREDNIŠTVU

Na podlagi teh ugotovitev Lektorske koordinacije, Zakona o RTV Slovenija in Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki na javni RTV Slovenija poudarjajo pomen slovenskega jezika, **PRIPOROČAM** Uredništvu športnega programa TV Slovenija, Službi za

trženje in Službi za komuniciranje RTV Slovenija, da upoštevajo priporočila Lektorske koordinacije in poskušajo tudi pri sporočanju o mednarodnih dogodkih čim več besed in besedil v grafikah in drugih oblikah posloveniti.

II. TEHNIČNE ZADEVE

»Mnogo vaših odličnih oddaj prekinem z gledanjem zaradi gibajočega grafičnega ozadja omizja in nastopajočih«

Gledalec T. P. se je v odzivu pritožil zaradi gibljivega ozadja v nekaterih informativnih oddajah:

»Mnogo vaših odličnih oddaj prekinem z gledanjem zaradi gibajočega grafičnega ozadja omizja in nastopajočih. Težko se koncentriram in sledim vsebini. Posebej če je dinamika ozadja (pre)hitra. Če pa gledam do konca, opažam, da sem znerviran, pa ne zaradi slabe volje zaradi nekaterih nastopajočih, nasprotno, rad poslušam tudi tiste, s katerimi se morda ne strinjam, posebej, če zmorejo argumentirano razpravljanje. /.../

Npr. včerajšnji Globus (op. a.: 6. 6. 2023). Povabljen je bil profesor dr. Boštjan Udovič. Njegova podajanja je za njegovo glavo spremljalo barvno kardinalsko rdeče, grafično pestro in zelo intenzivno gibanje po diagonalah sem ter tja. /.../ Pa recimo predvčerajšnja Arena (op. a.: 5. 6. 2023). Ali se voditeljica strinja z "ringelšpilom" za njenim hrbtom, in za hrbti gostov? /.../ Povsem enako je npr. v poljudno znanstvenih oddajah z glasbenim ozadjem. Zadnja taka je bila včeraj ANBOT Ohranjanje travnišč Krasa. Zakaj je potrebno glasbeno ozadje pri podajanju govorne vsebine? Zakaj tako glasno? Moti zbranost poslušalca popolnoma enako kot pri migajoči grafiki v studijskih oddajah. /.../«

Samostojni strokovni sodelavec specialist Bogdan Zupan

Hvala za ogled naših oddaj in vaše stališče.

Mnogo pogovornih oddaj na sodobnih televizijah vsebuje gibljivo ozadje, saj to poleg gibanja kamere pripomore k vizualni dinamiki podobe. Strinjamo se, da animacije ne smejo biti moteče, predvsem pa ne smejo vizualno 'preglasiti' nastopajočih. Pri oddaji Arena menimo, da smo dosegli pravo mero ravnotežja med dinamiko slike in umirjenim pogovorom. Pri oddaji Globus pa deloma pritrjujemo vašim stališčem, kar bomo upoštevali z začetkom nove sezone po poletni prekinitvi.

ODGOVOR VARUHINJE

Ugotavljam torej, da so vaše pripombe naletele na razumevanje pristojnih in se nadejam, da jih bodo upoštevali pri prenovah grafičnih podob oddaj.

Glede glasbene podlage pri oddajah sem v preteklem letu prejela kar nekaj pripomb in na to, da (pre)glasna glasba mnoge gledalke in gledalce moti, opozorila tudi na pristojni komisiji za tehnična vprašanja in pristojne urednike. Izkazalo se je, da gre v večini primerov za odločitev uredništva oziroma avtorja oddaje. Dodali so, da v večini primerov glasbo pri daljših oddajah

(kot je verjetno tudi ta o traviških) odobrijo glasbeni opremljevalci oddaje oziroma tisti, ki so odgovorni za njeno zvočno podobo.

Mnenje o neprimerni glasnosti oddaj in glasbe na radiu in TV

Poslušalka **M. K.** je na odzivniku Klicnega centra varuhinje navedla pripombo o neenakomerni glasnosti glasbenega in govornega dela Prvega programa Radia Slovenija:

»Imam pripombe na glasnost oddaj, tako na radiu kot na TV. Zanima me, ali imate raziskavo o tem, kdo posluša 1. program RA SLO? Nisem edina, ki tako misli. Glasnost oddaje, glasbenih vložkov ali vmes je čisto neprimerna. Res je, da to oddajo posluša populacija nad 65 let, ki slabše sliši, ampak vseeno, to je nemogoče. Ne gre za eno samo oddajo, ampak za vse od A do Ž. Zakaj moramo kar naprej z daljincem zmanjševati jakost, ko udari ven glasba, ko se konča pogovor?«

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

»Zakaj kljub podnapisom nekdo glasno bere prevode?«

Gledalko **V. Ž.** je ob gledanju podnaslovljene tuje serije Za sosedovo mizo zmotilo glasno branje prevodov:

»Gledam potopise Za sosedovo mizo. Zelo so zanimivi. Zelo pa me moti, da kljub podnapisom nekdo glasno bere prevode. Moteče je, ko slišim dvojne glasove. Poleg tega rada poslušam izviren jezik, angleščino ali francoščino, spotoma pa pogledam podnapise. Prosim razlago, komu služi to branje prevoda. Če že ima nek namen, bi morali imeti možnost, da po želji to izklopimo. In isti problem je pri oddaji S knjigo po svetu. /.../«

POJASNILO VARUHINJE

Glede na opis ste verjetno pri vseh oddajah pomotoma vklopili zvočne podnapise, namenjene slepim in slabovidnim osebam. To ste vključili tako, da ste pri izbiri jezika v svojem televizorju ali set top boksu nehote nastavili jezik finščina. Zvočne podnapise lahko izklopite tako, da jezik ponovno nastavite v jezik slovenščina. Podrobnosti vklopa in izklopa si lahko preberete na strani RTV Slovenija dostopno.si. Da gre za zvočne podnapise, kaže tudi vaša navedba, da so nekatere besede napačno naglašene. Razlog je v tem, da podnapisov ne bere oseba, temveč »stroj«. Gre za t. i. govorno sintezo. Storitev je za slepe in slabovidne izjemno pomembna, saj jim omogoča, da sledijo oddajam tudi v delih, ki so v tujem jeziku. Upam, da vam hitro uspe nastaviti televizor tako, da vas govorna sinteza ne bo več motila.

Gledalka se je odzvala:

»Sem preverila. Imam vklopljeno slovenščino, nimam vklopljenih zvočnih podnapisov. Sploh nikoli ne spreminjam nastavitev. Kako zdaj to odpraviti?«

ODGOVOR VARUHINJE

Iz sonaslovnika vidim, da ste pisali tudi Službi za dostopnost. Nekdo iz službe bo vzpostavil stik z vami in boste skupaj našli napako ali vas bodo napotili na pravi naslov. To je obenem moja prošnja Službi za dostopnost.

IV. VARUHINJA

»Besedila, ki jih novinarji vpišete v I-News, so pomembna za senzorno ovirane osebe«

Varuhinja je 15. junija 2023 sodelovala na izobraževanju novinarjev Informativnega programa TV Slovenija glede sistema I-news za dostopanje vsebin za invalide. Novinarjem je predstavila odzive občinstva, iz katerih je razvidno, kako pomembno je pravilno vpisovanje besedil v redakcijski sistem I-news za vse gluhe in naglušne osebe, pa tudi za mnoge ostale, ki slabše slišijo in zato dostopajo do vsebin TV Slovenija s pomočjo podnapisov. Poleg tega so besedila tudi podlaga govorne sinteze, s pomočjo katere spremljajo informativne oddaje slepe in slabovidne osebe. Zbranim je povedala, da je v letu 2022 na dostopnost vsebin RTV Slovenija za senzorno ovirane osebe prejela 28 odzivov in podrobneje predstavila tri sklope, ki so povezani z informativnim programom: *»Prvi so bili na to, da oddaja Panorama nima podnapisov za gluhe in naglušne. Drugi sklop pritožb je bil, da podnapisi tečejo tako hitro, da jih ni mogoče prebrati, najpogosteje se pri tem omenja športne komentatorje in nekatere novinarje, ki se javljajo v živo, komentirajo ali drugače govorijo zelo hitro. Tu je hitro tekoče besedilo samo posledica prehitrega govora, zato sem že takrat pozvala uredništvo, da prehitre govorce opozori, naj imajo v mislih ne samo nas, ki jih poslušamo in gledamo, temveč tudi tiste, ki ne slišijo in njihovo besedilo berejo. Tretji sklop pripomb je bil na napake v podnapisih: nekaj na odsotnost imen govorcev ali manjkajoče podnapise govorcev v tujem jeziku, nekaj pa na jezikovne napake. Denimo nemški kancler Kohl je bil v enem podnapisu zapisan kar s c-jem - Col. Takih napak je manj, če izjave in imena popiše avtor. Zato sem prosila uredništvo in sedaj naprošam še vas, da res čim več izjav popišete sami, saj se tako zmanjšajo možnosti za napake, obenem bodo na ta način res skoraj vse oddaje dostopne tudi gluhim in naglušnim.«*

Aktiv MMC: »Prošnja za pojasnilo glede vaših stališč«

Aktiv MMC je na varuhinjo naslovil prošnjo za pojasnilo glede dela Letnega poročila varuhinje za leto 2022, ki se nanaša na kolumno o beguncih. Povzemamo odziv:

»Kot varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija ste v Letnem poročilu za leto 2022 objavili mnenje glede kolumne, ki jo je 27. 2. 2022 na spletnem mestu MMC pod naslovom »Pripravljenost vlade sprejeti ukrajinske begunce ni izraz njene človečnosti, prav nasprotno« objavil novinar MMC Boris Vasev. Prav tako ste v istem poglavju letnega poročila uredništvu MMC podali priporočilo glede njihovega prihodnjega dela.

V Aktivu MMC smo nad zapisanim presenečeni, zato pričakujemo podrobnejše pojasnilo. V priponki podajamo svoja stališča oz. vprašanja.

Ad 1) Kolumna Borisa Vaseva

V mnenju glede kolumne novinarja MMC ugotavljate, da ta sodi v žanr kolumne in da je bila kot taka na spletnem mestu MMC primerno označena, kar je v skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija in pa tudi v skladu s 15. členom Kodeksom novinarjev Slovenije, ki novinarju nalaga, da je dolžan ločiti informacijo od komentarja, in da mora biti razlika med poročilom o dejstvih in komentarjem dovolj razvidna, da lahko naslovnik sporočila loči med dejstvi in stališči novinarja.

Toda nadalje navajate točko 5.7 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, pri čemer zapišete, da je novinar ni »dosledno spoštoval«, na kar po vašem kaže »izbor navedb« in »to, da se je odzval na tвит [vlade], ki je bil izbrisan«. Zapišete še, da »avtor tudi ni dosledno spoštoval pravila komentarja, da mora svoje mnenje utemeljiti z dejstvi« in dodate, da je »nelogičen (in s tem strokovno napačen« tudi naslov kolumne ter nato zaključite, da »mnenje, tudi politično, avtor kolumne lahko zapiše, mora ga pa utemeljiti z logičnimi razlagami«. Pri tem navajate citat enega od štirih bralcev, ki se je pritožil nad kolumno, in ta med drugim pove, da je kolumna »že v naslovu neprimerna« in »prosi, da bodimo v tej situaciji tudi ljudje tisti, ki podpiramo prizadevanja za končanje te vojne« ter da »iščimo dobro, ne pa, da se trosijo neumnosti in predvidevanja, kaj misli en minister in drugi«.

Avtorju očitata kršitev poklicnih meril, ker da je pri pisanju komentarja izmed vseh njemu znanih dejstev uporabil le tista, ki naj bi ustrezala njegovemu videnju, toda pri tem ne pojasnite, katera dejstva je po vašem izpustil. Hkrati mu očitata, da ni upošteval pravil komentarja, da mora svoje mnenje utemeljiti z dejstvi, pri čemer prav tako ne navedete, katerih dejstev naj po vašem ne bi upošteval. Svoje mnenje med drugim oblikujete na podlagi tega, da se je avtor odzval »na tвит, ki je bil izbrisan«. Toda to, da je bil izbrisan, avtor v komentarju izpostavi dvakrat in hkrati problematizira prav to – izbris, kar je njegova dolžnost kot novinarja. Pri tem ne pojasnite, zakaj bi bil novinarski odziv na takšno početje politične oblasti v nasprotju s poklicnimi merili. Po vašem mnenju je problematičen tudi naslov kolumne, zapišete celo, da je »strokovno napačen«, toda tudi tega ne pojasnite. Iz celotne kolumne namreč izhaja njegova smiselnost. Tudi pri tem iz vašega mnenja ni jasno, zakaj naj bi bil naslov »strokovno napačen« oz. kakšna je strokovna podlaga za takšno vašo oceno.

Avtor sicer že v uvodu kolumne izpostavi pomen solidarnosti in pomoči v praksi ter opomni na vse konvencije, ki zavezujejo države pri ravnanju z begunci, prav tako opomni na »našo človečnost«. Toda opozori – in to je temeljna naloga novinarja kot nadzornika oblasti –, da se prav zaradi tega »ne pustimo preslepiti selektivnim gestam humanitarnosti, ki se v teh dneh širijo iz ust predstavnikov vlade in njihovih podpornikov«. Nadalje kot poznavalec begunskih vprašanj in dolgoletni zunanjepolitični novinar navaja dejstva in iz njih izpeljuje mnenja tudi tako, da pri tem navaja stališča strokovnih avtorjev in svoje, pred tem objavljene članke za spletno mesto MMC. Ta kolumna tako ni samo na argumentih in dejstvih sloneče mnenje novinarja, ampak bralcu prinaša tudi, in to čeprav gre za kolumno, širok nabor pogledov na begunsko vprašanje (v članku so dodane spletne povezave na druge članke v zvezi s tem

vprašanem). In to je še posebej v luči razgrete situacije, ki je veljala ob dnevu objave te kolumne, kot tudi danes, ko je begunsko vprašanje (znova) postalo ozkopolitično vprašanje, še kako pomembno, če naj novinarji pri svojem delu zasledujejo javni interes in pri tem nadzirajo oblast ter dajejo besedo tistim, ki je v javnem diskurzu sicer (pogosto) nimajo.

Glede na zapisano smo v Aktivu MMC presenečeni nad vašim mnenjem kot varuhinje, in to predvsem zato, ker ga niste v ničemer podkrepili z argumenti, zato pričakujemo podrobnejše pojasnilo oz. odgovore na zgoraj zastavljena vprašanja. Hkrati nas zanima tudi, zakaj se o tem primeru niste obrnili na avtorja. Pravilnik o delovanju varuha sicer to odločitev prepušča varuhu, toda v njem piše, da je varuh »mediator med ustvarjalci in uporabniki programskih vsebin«, med njimi krepite dialog in razumevanje, hkrati bi to bilo tudi v skladu z dosedanja prakso na RTV Slovenija.

Ad 2) Priporočilo uredništvu MMC

V zgoraj omenjenem mnenju pod točko 4.3.1.2 Pluralnost komentarjev nadalje na podlagi pregleda kolumn, objavljenih na spletnem mestu MMC v zadnjih dveh mesecih, od 26. 12. do 27. 2. 2022, uredništvu MMC podajate priporočilo, »da opravi notranjo razpravo in razmislek o tem, kako zagotoviti pluralnost kolumn«, pri čemer se prav tako sklicujete na točko 5.7 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Varuh sicer v skladu s pravilnikom o njegovem delovanju lahko na lastno pobudo na uredništva naslovi »predloge, mnenja, kritike ali priporočila«, toda v 9. členu pravilnika piše, da »varuh obravnava samo tiste vloge, ki se nanašajo na objavljene programske vsebine« in da »varuh ne sme posegati v vsebine Radiotelevizije Slovenija pred njihovimi objavami«. V Aktivu MMC nas zato zanima, vaš zapis ne posega ravno v ta del - v vsebine pred njihovo objavo?«

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala za poslano prošnjo za pojasnilo dela Letnega poročila varuhinje za leto 2022, ki se nanaša na kolumno o beguncih.

Čudi me sicer, da ste se odzvali (še) na Letno poročilo 2022, v katerem je o tej kolumni objavljen le povzetek iz Mesečnega poročila za februar 2022. Februarsko poročilo je dostopno [tukaj](#), del o kolumni je na straneh 34-37 in je seveda podrobnejši in celovitejši kot v Letnem poročilu. Začne se z navedbo odzivov bralcev in dvema primeroma odzivov, sledita odgovor pristojne urednice in moje mnenje. Menim, da so v februarskem poročilu pojasnila na večino vaših vprašanj in dilem.

Tu pa dodajam še dve pojasnili, ki ju v februarskem mesečnem poročilu ni ali iz njega nista dobro razvidni:

Zakaj se nisem obrnila na avtorja:

Pravilnik o delovanju varuha določa: »Varuh lahko za razjasnitev obravnavanih primerov zahteva informacije od vsakega zaposlenega ali honorarnega sodelavca Radiotelevizije Slovenija.« Toda praksa delovanja prejšnje varuhinje, kot mi je bila predana ob primopredaji in kot mi je ob sprotne delu povedala strokovna sodelavka prejšnje varuhinje in moja sodelavka (ki je poskrbela za kontinuiteto načina dela varuhinje), je bila, da se varuhinja za odziv obrača na pristojne odgovorne urednike, oni pa se odločajo, ali za mnenje povprašajo novinarje ali

druge podrejene. Ko sem sodelavki izrazila pomislek, da tako ne dobijo možnosti zagovora tisti, na katere se očitki nanašajo, je odgovorila (povzela stališče delovanja varuhinje v prejšnjem mandatu), da bi to lahko bilo razumljeno kot oblika pritiska na novinarje. S tem sem se strinjala. Tudi v delovnih srečanjih z odgovornimi uredniki po nastopu mandata so ti večinoma izrazili željo, da vsa vprašanja naslavljam nanje. Tako sem 27. 2. 2022 posredovala tedanji v. d. urednice Uredništva za nove medije Kaji Jakopič vse odzive bralcev, njen odgovor sem prejela in ga v celoti objavila.

(Od pravila, da pošiljam odzive samo pristojnim urednikom, sem odstopala v primerih, ko sem ocenila, da bi lahko prihajalo do razhajanja stališč/odgovorov urednika in njegovih podrejenih v škodo podrejenih; pa tudi v primerih, ko se je vzpostavila dobra praksa neposrednega sodelovanja z uredniki posameznih uredništev – v primeru MMC tako praviloma pošiljam odzive na v. d. odg urednika in na mmc-uredniki in pogosto prejmem odgovor dnevne urednice.)

Priporočilo uredništvu MMC:

Z zapisanim nikakor nisem posegla v objavo vsebine pred objavo. Obravnavala sem samo odzive na že objavljeno vsebino. V priporočilu nisem zapisala, o čem, kdo ... naj piše kolumne, kar bi bil nedvomno poseg v uredniško avtonomijo. Zapisala sem le priporočilo uredništvu MMC, »da opravi notranjo razpravo in razmislek o tem, kako zagotoviti pluralnost kolumn«. Takšno priporočilo po mojem mnenju nikakor ne posega v še neobjavljene vsebine in je povsem običajno priporočilo varuhinje, primerljivo tudi s priporočili prejšnjih varuhinj in varuha.

Če boste tudi po prebranem imeli še kaj vprašanj, sem pripravljena na dodatno pojasnjevanje, pri čemer pa opozarjam, da se mora tudi Aktiv vzdržati dejanj, ki bi lahko pomenila pritisk na neodvisno in samostojno delovanje varuhinje. O splošnih vprašanjih in dilemah pa se z veseljem odzovem tudi na pogovor v živo.

Ob vsakem mesečnem poročilu pošljem sporočilo o objavi s povezavo na poročilo na 183 elektronskih naslovov. Kot sem na hitro pregledala, med njimi res ni veliko naslovov članov uredništva MMC. Če želite, da Aktiv ali koga drugega uvrstimo na seznam prejemnikov, lahko to sporočite.

Naloga varuhinje je skrb za gledalce, saj so ti šibkejši člen

Gledalec **D. V.** se je odzval na odgovor varuhinje glede oddaje Arena, 6. 2. 2023: O Svetlani, Evropi in malih borcih. Varuhinja mu je takrat odgovorila:

»Nikjer v oddaji nisem zasledila politizacije tematike otrok z redkimi boleznimi, niti »primerjave težav staršev otrok z redko boleznijo s "težavo" iz predhodnega prispevka v oddaji,« kot navajate. Sama sem razumela stavek, ki se vam zdi sporen, povsem dobronamerno – v smislu: vsi »običajni« problemi, ki se nam zdijo izjemno veliki in pomembni, niso dejansko nič v primerjavi s problemi staršev otrok z redko boleznijo. Je pa res, da smo gledalci različni in da lahko včasih isto stvar dojemamo različno.«

Gledalec se je odzval:

»Opravičujem se za nadlegovanje. Tudi ni potrebno, da nadaljujete z branjem.

Prvič sem se odločil odreagirati na prebrano ali videno, čeprav me pogosto zmotijo razni prispevki. Priznam, da se pred tem nisem seznanil o vlogi Varuha, in nisem pričakoval Vašega odgovora. Ne želim polemizirati. Ne vidim možnosti, da se z dopisovanji (npr.: pisma bralcev) pride z lahkoto do nekega soglasja med dvema človekoma z različnimi pogledi. Do razumevanja lahko pridemo le z medčloveško komunikacijo na štiri oči ali v skupinskem pogovoru.

Vaša razlaga je smiselna za obrambo voditelja oddaje. Ali je voditelj res tako mislil, v trenutku, ko jo je izrekel, ve le on. Ne veva, ne Vi ne jaz. Pa tudi on jo lahko iz časovne distance komentira drugače, kot je mislil v trenutku izjave. Jaz sem izjavo razumel prej kot kritiko osebi, ki je bila predhodno obravnavana, kot pa tolažbo gostu. Če poskusim razmišljati o voditelju oddaje kot Vi, kaj je mislil, potem lahko špekuliram, če bi bile v predhodni oddaji obravnavane "običajne" težave njemu ljubega politika, take primerjave ne bi bilo. Če pa govorimo o večjih ali manjši težavah ljudi, sem sam v veliki zagati. Kdo sem (mali bog), da lahko primerjam in ocenjujem moje doživljanje z doživljanjem drugih ljudi.

Če ste vseeno moje mnenje prebrali, me je k temu pisanju spodbudila informacija, ki sem jo prebral včeraj, o odločitvi Novinarskega častnega razsodišča o kršenju stanovskega kodeksa, ki se je pripetilo istemu voditelju v neki drugi oddaji.

Ne mislim se več obračati na Vas kot Varuha, pa ne zaradi Vas, ampak zato, ker oddaj informativnega programa RTVS že nekaj mesecev v naši družini ne gledamo. Ker zaradi tega ne sledimo televizijskega napovednika, zelo redko gledamo tudi druge vsebine. RTVS izginja iz našega življenja, pa je pred leti predstavljalo večino televizijskega časa.«

ODGOVOR VARUHINJE

Čeprav ste zapisali, da ne pričakujete odgovora, vam odgovarjam. Nikakor ne zato, ker bi rada, da v »polemiki« »kot zadnja obvelja moja beseda«. Tega res nikakor ne želim. Odgovarjam vam zato, ker preberem vse, kar mi gledalke in gledalci pišete, saj menim, da je spoštljivo in primerno odgovoriti vsakemu, ki se je potrudil in izrazil svoje mnenje o javni RTV. Res je, da se marsikaj lažje razume v živem pogovoru, marsikaj pa se da doseči tudi z dopisovanjem. Ko mi to uspe, sem zelo vesela, saj je to ena od nalog varuhinje.

Nikakor pa ni naloga varuhinje branjenje voditeljev. Sem varuhinja vas, gledalk in gledalcev, ne novinarjev in voditeljev. Oni so močnejši člen, znajo se braniti sami in imajo za to vse možnosti, vi pa ste šibkejši člen, zato je tudi predvidena pomoč varuha.

Pri presojah oddaj ali prispevkov se vedno izrecno izogibam presojam oseb in vedno presojam vsebino. Seveda tudi ravnanje voditeljev in novinarjev, vendar vedno samo v kontekstu presojane oddaje. V primeru Arene sem zato najprej pogledala (in poslala vam) prepis oddaje, ker je to prva osnova, na podlagi katere vi in jaz lažje oceniva, ali sva bila ob prvem ogledu nemara pod vtisom voditelja, gosta, osebnih preferenc ali zamer ... Sama se temu izrecno izogibam. Čeprav sem v preteklih mesecih večkrat obravnavala več oddaj istega voditelja, ne želim, da to vpliva na presojo nove oddaje – razen v delu, ko bi to lahko vplivalo na to oddajo ali ko bi se iz oddaje v oddajo ponavljali isti vzorci, iste preference ali antipatije ...

Kaj je voditelj razmišljal v času izjave, ne vem, niti si tega ne drznem ugibati, ker je to povsem neprofesionalno. Zapisala sem samo, kako sem izjavo – kot običajna gledalka - razumela sama.

Lahko jo pa razumemo tudi tako kot vi. Dopisovanje nam pomaga, da na isto izjavo lahko pogledamo tudi drugače.

Bi pa izkoristila to priložnost za še pomembnejši pripis: da mi je žal, ker zaradi informativnega programa ne spremljate ostalih vsebin RTV Slovenija. Menim namreč, da ponuja RTV Slovenija veliko zelo kakovostnih vsebin: od domačih izobraževalnih in dokumentarnih oddaj do tujih dokumentarcev, kakovosten otroški in mladinski program, vsebine s področja kulture in humanistike, marsikaj s področja športa, če vas ta zanima ...

Upam, da spet postane vaša pogostejša izbira. Moja naloga je, da vašo in podobne pripombe posredujem pristojnim, seveda z željo, da bodo upoštevane, saj z izgubo gledalk in gledalcev javna RTV izgublja svoj javni pomen.

V. SVET RTV SLOVENIJA

Šest gledalk in prav toliko gledalcev (6) se je odzvalo na ustanovno sejo novega Sveta RTV Slovenija, ki je bila 5. junija, ter na 2. sejo Sveta, 8. junija; pet se jih je odzvalo pisno, sedem pa po telefonu. Večina je menila, da so bili svetniki slabo pripravljene in da so bile izjave nekaterih svetnikov neprimerne in celo žaljive. Veliko pripomb je varuhinja ocenila kot neprimernih za objavo, zato povzemamo le nekaj odzivov, pretežno glede javnosti sej Sveta:

»Dne 5. 6. 2023 je bila 1. seja Sveta RTV, ki je bila snemana, kar pozdravljam in menim, da je tako pravilno tudi za v bodoče. Ni pomembno, na katerem programu (prvi, drugi, tretji) je to neposredno predvajano, mora pa biti neposredno predvajano /.../« (F. R.)

»/.../ Naj se vam na koncu še najlepše zahvalim za prenos ustanovne seje Sveta zavoda RTV v živo na vašem 2. programu.« (M. D.)

»Zelo jezna sem bila; gledala sem ustanovno sejo sveta. To je katastrofa. /.../ Sem delala v skupščinskih zadevah, vem, kako so se zadeve pripravljale, da so bile zakonite.« (L. A.)

»Sem gledal prvo in drugo sejo Sveta RTV. Prvo sejo je bilo težko gledati, kako so se nekateri člani obnašali, kako so grdo govorili čez nekatere oddaje. Še posebej g. /.../« (F. Č.)

VI. RTV PRISPEVEK

Zakaj ni možno za čas daljše odsotnosti odjaviti RTV-prispevka?

Zavezanko za plačilo RTV-prispevka **D. K.** je zanimalo, ali lahko v poletnih mesecih, ko je na počitnicah, odjavi RTV-prispevek, podobno kot odjavi tiskane medije:

»Te dni, ko vašo hišo pretresajo menjave vseh vrst, sem prvič pomislila na to, kar vam bom zdaj predlagala; namreč, kot vsako leto ob tem času odhajam na počitnice, kjer ostanem do poznega poletja. V tem času odjavim vse tiskane medije. Danes sem pomislila, zakaj te možnosti nimam

pri naročnini RTV? Še ko smo doma, skoraj ne gledamo domačih programov, razen redkih oddaj. Leta in leta sem plačevala TV naročnino za tri od štirih družinskih starostnikov, ki so svoja zadnja leta preživeli v DSO-ju. čeprav so bili v stanju, ki jim ni več omogočalo zavestnega spremljanja TV programov, a smo jim vendarle namestili TV sprejemnike po sobah. Pri vseh treh je počasi, a zanesljivo TV škatla ostala ugasnjena, naročnina pa je še naprej tekla. Ali je to hišna politika DSO-ja, se takrat sploh nisem spraševala. Zdaj, ko smo priča dogajanjem pred in na RTV, pa si mislim: a tole mi plačujemo? In Vas sprašujem, zakaj ni možnosti za čas daljše odsotnosti enostavno odjaviti RTV naročnine? Ali pa ta možnost vendarle obstaja, le ne vemo zanjo. Ker ste edina vez med nami, uporabniki te javne storitve, in upravo, vodstvom, svetom, karkoli že na RTV, Vam zastavljam vprašanje, Vi pa ga posredujte naprej.» (D. K.)

POJASNILO VARUHNJE

Zahvaljujem se vam za vaš dopis. Žal vam moram uvodoma pojasniti, da za RTV Slovenija ne plačujete naročnine, od katere bi se lahko odjavili, tako kot med odsotnostjo odjavite ali prekinete prejemanje časopisov. RTV-prispevek ni naročnina, temveč je parafiskalna dajatev, določena z zakonom. Ker torej ni predmet prostovoljnega naročniškega razmerja, tudi ne gre za naročnino in je ni možno odpovedati. Obveznost RTV-prispevka temelji zgolj na posesti oziroma uporabi naprav, ki omogočajo sprejem programov. Poleg TV-sprejemnika so to tudi vse druge naprave, prek katerih je mogoče spremljati TV, radijske in spletne vsebine RTV Slovenija, med drugim računalnik z dostopom do svetovnega spleta in pametni telefon. Z vidika RTV-prispevka ni relevantno, za katere namene se naprave dejansko uporabljajo. Dejstvo pa je, da lahko večino vsebin spremljate tudi na dopustu, če le imate dostop do spleta ali signal za mobilni telefon.

Ali kdo spremlja TV Slovenija, tudi ni pomembno, ker se z RTV-prispevkom financira delovanje celotnega javnega medijskega servisa, ki vključuje 5 televizijskih programov (TV SLO 1, TV SLO 2, TV SLO 3, TV Koper-Capodistria, TV Maribor), osem radijskih programov (Prvi, Val 202, Ars, Radio Maribor, Radio Si, Radio Koper, Radio Capodistria v italijanskem jeziku za italijansko narodno skupnost in radijski program iz Studia Lendava za madžarsko narodno skupnost), teletekst, novičarski spletni portal rtvslo.si, digitalni spletni arhiv, dostopnost vsebin za gluhe in slepe in za osebe s težavami v razumevanju zahtevnih besedil, raznovrstne izvirne vsebine in programe, ki so javnega pomena (otroške, izobraževalne, kulturne, verske, za avtohtone narodnostne skupnosti itd.), glasbeno produkcijo s simfoničnim orkestrom, digitaliziranje filmske dediščine, oskrbo prizemnega digitalnega omrežja, sofinanciranje neodvisne slovenske filmske produkcije itd.

Področje RTV-prispevka je posebej opredeljeno v [Zakonu o davčnem postopku](#) (Ur. l. RS št. 117/2006, s spremembami in dopolnitvami - ZDavP-2) v VI. poglavju: Plačevanje prispevkov za opravljanje radijske in televizijske dejavnosti, od 389. člena do 393. člena.

RTV-prispevek je podrobneje urejen v [Zakonu o Radioteleviziji Slovenija](#), način trajne ali začasne prijave in odjave ter merila za odpis, delni odpis, odlog in obročno plačilo RTV-prispevka pa določata

- [Pravilnik o načinu prijavljanja in odjavljanja televizijskih in radijskih sprejemnikov ter o načinu plačevanja prispevka za programe Radiotelevizije Slovenija](#) (Ur. l. RS, št. 4/2019);

- [Pravilnik o kriterijih za odpis, delni odpis, odlog in obročno plačilo prispevka za programe RTV Slovenija](#) (Ur. l. RS, št. 94/2006).

O tem, ali ustrezate tem pogojem, se lahko pozanimате na rtv.prispevki@rtvslo.si.

Vodja Službe za obračun RTV-prispevka **Judita Kene**

Začasna prekinitve obveznosti plačila RTV-prispevka zaradi odhoda na počitnice ni mogoča, saj je obveznost vezana na imetništvo sprejemnikov in te tudi v času, ko smo na počitnicah, še vedno imamo (četudi jih morda ne uporabljamo). Obveznost plačila RTV-prispevka velja za starostnike v domu, če imajo v sobi svoj sprejemnik. Če svojega sprejemnika v domu nimajo, se sprejemniki odjavijo in obveznost plačila RTV-prispevka preneha.

VII. SPLOŠNO

Mnenja

O prenosih shodov in stavki novinarjev, pohvala voditeljici Tarče

»Prenosi protestov, naj bodo katerikoli, mi niso pri srcu. Mislim, da to ne sodi na program javne televizije. Komentarji ob poročilih bi morali biti dovolj. Še posebej mi niso po volji neljubi dogodki, ki so se ali pa naj bi se dogodili vaši kolegici L. D.. Pa vseeno bi morala javna televizija prevzeti nekaj malega samokritike. Oglasil se je tudi odgovorni urednik Prvega programa radia. Moram reči, da se v bistvu celo strinjam z njim. Piše sicer vsem politikom. Mi pa ni jasno, zakaj se ni oglasil kdaj prej. /.../ Ta glavni urednik se je malo posul s pepelom. To bi vezal tudi na pomanjkljivo samokritiko v vrstah informativnega programa. Nisem prepričan, da je protest novinarjev informativnega programa tako enoznačen. Sliši se, da drugače misleče novinarje šikanirajo. Če je to res, to seveda ni prav. Da bi pa vsi mislili enako, je pa tudi malo verjetno. Moram pohvaliti voditeljico Tarče Eriko Žnidaršič. Vedno radi profiliramo ljudi in predvsem voditelje oddaj na leve ali desne. Njenega profila ne poznam, imam pa občutek, da svoje kritične oddaje zna voditi med všečnimi in manj všečnimi politiki. /.../

Moje pismo je samo dobronamerno. Želim si, da vaša hiša ostane javna ustanova, ki bo znala prikazovati vse dogodke uravnoteženo. Vaši gledalci so razdeljeni približno 50:50 ne glede na trenutno razmerje sedežev v parlamentu.« (T. A.)

»Želim si samo uravnotežen in gledljiv program«

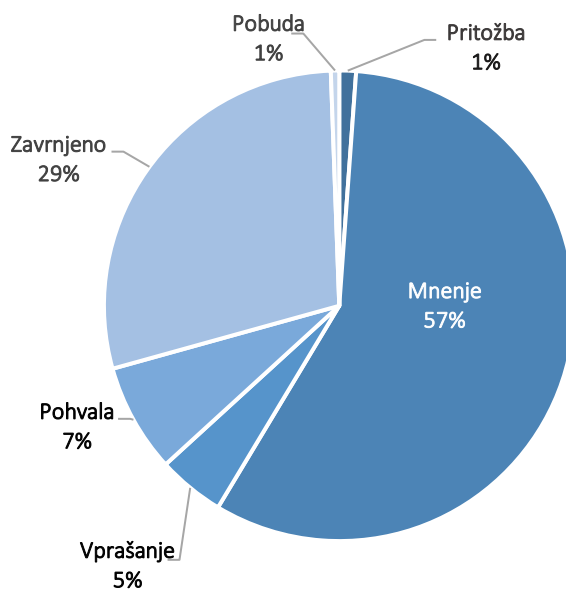
»Kot prvo, bi vam na TV Slovenija povedal, da nisem ne leva, ne desna politična opcija. Želim si samo uravnotežen in gledljiv program. Priznam, da pri sedaj svojih 58 letih že par let ne gledam ravno veliko vaše televizije. Tu pa tam mogoče drugi TV program, ko so na sporedu kakšni dokumentarci, potopisne oddaje ali kakšne naravoslovne tematike. Moji mlajši sodelavci vas sploh več ne poznajo, tako da se malo zamislite. Tako kot jaz večino novic dobijo na spletu. Jaz osebno že kar vem zase, poslušam Val 202, zadnja leta pa Prvi program, ki je odličen. Toliko na kratko in vam želim, da postanete bolj spremljani.« (L. K.)

STATISTIKA

Naziv OE	JUNIJ 2023	MAJ 2023	JUNIJ 2022
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	53	81	83
Informativni program	27	49	43
Kulturno umetniški program	6	3	2
Razvedrilni program	4	15	5
Športni program	1	3	14
Program plus	0	0	0
Ostalo	14	11	19
PPE REGIONALNI CENTER / TV program			
SKUPAJ	1	0	
Televizija Koper	1	0	0
Televizija Maribor	0	0	0
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	10	15	6
Radio Prvi	9	12	2
Val 202	0	1	4
Ars	1	0	0
Koper	0	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	0	2	0
PPE MMC			
SKUPAJ	29	23	25
Novinarske vsebine	4	6	5
Uporabniške vsebine	24	17	18
Storitve	0	0	2
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	0	1	0
TV Capodistria	0	0	0
Radio Capodistria	0	1	0
MMR	0	0	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	82	80	100
Jezikovna kultura	4	3	2
Oglaševanje	1	3	3
Dostopnost in prilagojeni programi	1	2	2
RTV-prispevek	3	0	5
Tehnične zadeve	3	5	0
RTV SLO - splošno	4	7	18
Svet RTV Slovenija	12	0	1
Varuhinja	3	7	2
Ostalo	2	5	20
Zavrnjena obravnava	50	48	47
VSI ODZIVI	<u>174</u>	<u>200</u>	<u>214</u>

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>174</u>
Pritožba	2
Mnenje	100
Vprašanje	8
Pohvala	13
Pobuda	1
Zavrjneno	50

SKUPAJ	<u>174</u>
Elektronska pošta	121
Spletni obrazec	19
Pismo	3
Telefon	31

